

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska 1 p. pokój 326. — Tel. 106.

Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Poz.

Treść:

186. Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 października 1935 r. o organizacji publicznych szkół powszechnych (Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11 z dnia 30 listopada 1935 r. poz. 192).
187. Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 19 listopada 1935 r. wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką, w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1934 r. wydanego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką w sprawie taks i opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski oraz Związki Komunalne, jakoteż przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Gaz. Urz. Woj. Śl. Dz. Adm. Szk. Nr. 13/4) z 23. IV. 1934 r. poz. 38).
188. Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 19 listopada 1935 r. wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką, w sprawie zmiany rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 16 lipca 1934 r. o taksach i opłatach szkolnych w szkołach zawodowych Województwa Śląskiego.
189. Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 73 z dnia 22 sierpnia 1935 r. o dodatkach służbowych kierowników i p. o. kierowników w publ. szkołach powszechnych.

Zarządzenia:

190. w sprawie organizowania zawodów strzeleckich w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych.
191. w sprawie przysposobienia wojskowego w szkołach dokształcających zawodowych.
192. o legitymacjach szkolnych i ulgach taryfowych.
193. w sprawie organizacji Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów II i III kategorii w państwowej służbie administracyjnej.
194. w sprawie wybryków młodzieży.
195. w sprawie dostaw przyborów szkolnych dla dzieci gwareckich.
196. Konkursy na stanowiska kierowników szk.

Komunikaty:

197. o konkursie Fidac'u żeńskiego.
198. o podręczniku p. t. „Bojowe środki chemiczne“.
199. o książce Dr. W. Lipińskiego p. t. „Wielki Marszałek“.
200. o kinie objazdowym Legii Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich.
201. w sprawie nabywania nasion w Centralnym Ogrodzie Szkolnym w Cieszynie.
202. o miesięczniku „Rodzina i Dziecko“.
203. o przyjmowaniu kandydatów na Studium Pedagogiczne w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach.
204. o egzaminie dla eksternów-kandydatów na nauczycieli ćwiczeń cielesnych.
205. o unieważnieniu ogłoszenia dotycz. skradzionych pieczęci urzędowych.
206. O wydawnictwach.

*) Ostatni w bieżącym roku.

Poz. 186.

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11
z 30. XI. 1935 r. poz. 192.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego

z dnia 30 października 1935 r.

(Nr. II Pr-6004/35)

o organizacji publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie art. 2 ust. 2 art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1.

W statucie publicznych szkół powszechnych siedmioletnich, ogłoszonym jako załącznik do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1933 r. Nr. I Pr.-4053/33 o organizacji publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14, poz. 194) *) wprowadza się zmiany następujące:

a) ustęp 2 § 13 otrzymuje brzmienie następujące:

„Rok szkolny składa się z 2 półroczy nauki szkolnej oraz z feryj. Pierwsze półrocze obejmuje I okres szkolny. Drugie półrocze obejmuje okresy szkolne II i III.,;

b) w ust. 2 § 83 skreśla się wyrazy: „są zarazem stopniami za pierwsze trzy okresy, stopnie ustalone z końcem okresu czwartego“;

c) w ust. 4 § 83 wyrazy: „pierwszym i trzecim., zastępuje się wyrazem „drugim“.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **K. Chyliński.**

*) Gazeta Urzędowa Woj. Śl. Dział Adm. Szkolnej Nr. 18(6) z dnia 1 czerwca 1934 r. poz. 68.

187.**ROZPORZĄDZENIE**

Wojewody Śląskiego

z dnia 19 listopada 1935 r.

wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką, w sprawie częściowej zmiany Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1934 r. wydanego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką w sprawie taks i opłat szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski, oraz Związki Komunalne, jakoteż przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Gaz. Urz. Woj. Śl. Dział Admin. Szk. Nr. 13 (4) z 23. IV. 1934 r. poz. 38).

Punkt B — 15 rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1934 r. (Gaz. Urz. Woj. Śl. Dział Admin. Szk. Nr. 13/4 poz. 38) otrzymuje następujące brzmienie:

Taksa za egzamin na świadectwo praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych . . . . . 50 zł.

Punkt B — ustęp 16 cytowanego rozporządzenia otrzymuje następujące brzmienie:

W wypadkach zupełnego ubóstwa mogą być stosowane zwolnienia od taksy administracyjnej w całości, przede wszystkim w odniesieniu do dzieci niezdolnych inwalidów wojennych i powstańców śląskich, oraz niezdolnych kawalerów orderu „Virtuti Militari“ i odznaczonych „Krzyżem lub Medalem Niepodległości“.

Wojewoda Śląski

(—) **Dr. Grażyński.**

188.**ROZPORZĄDZENIE**

Wojewody Śląskiego

z dnia 19 listopada 1935 r.

wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką, w sprawie zmiany Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 16 lipca 1934 r. o taksach i opłatach szkolnych w szkołach zawodowych Województwa Śląskiego.

Punkt IX k ustęp 2 Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 16 lipca 1934 r. wydanego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką o taksach i opłatach szkolnych w szkołach zawodowych Województwa Śląskiego (Gazeta Urzędowa Wojew. Śląskiego Dział Admin. Szkolnej Nr. 8 poz. 95 z 6. VIII. 1934 r.) otrzymuje następujące brzmienie:

W każdym razie cała przypadająca z tego tytułu należność powinna być wyrównana w pierwszym półroczu do 5 grudnia, w drugim zaś półroczu do 5 maja każdego roku.

Wojewoda Śląski

(—) Dr. Grażyński.

189.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa.

OKÓLNİK Nr. 73

z dnia 22 sierpnia 1935 r. (BP-40317/34)

o dodatkach służbowych kierowników i p. o. kierowników w publicznych szkołach powszechnych.

W związku z art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663), oraz §§ 40 punkt b) i 41 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19. grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) Ministerstwo wyjaśnia, iż przy wypłacie dodatków służbowych kierownikom i nauczycielom, p. o. kierownikom publicznych szkół powszechnych, przestrzegać należy następujących zasad:

1. Prawo do otrzymania dodatku służbowego za kierownictwo powstaje: a) dla kierowników i nauczycieli kierujących w szkołach powszechnych I stopnia — od dnia pierwszego miesiąca następującego po dniu mianowania (przeniesienia), o ile termin ten nie zbiega się z terminem wypłaty uposażenia, b) dla nauczycieli p. o. kierowników — od dnia pierwszego miesiąca, następującego po dwóch pełnych miesiącach pełnienia obowiązków kierownika danej szkoły.
2. Prawo do otrzymywania dodatku służbowego gaśnie z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie ze stanowiska kierownika (nauczyciela kierującego) lub od pełnienia obowiązków kierownika danej szkoły.
3. Prawo do otrzymywania dodatku służbowego za kierownictwo ulega zawieszeniu: a) na czas pozostawania w stanie nieczynnym, na urlopie bezpłatnym i na czas zawieszenia w pełnieniu służby — od dnia pierwszego miesiąca następującego po zaistnieniu jednego z wymienionych przypadków, o ile nie zbiegają się z terminem wypłaty uposażenia, b) w innych wypadkach (np. urlop płatny,

choroba) — po dwóch miesiącach niepełnienia obowiązków kierownika.

W wypadku, kiedy władza zamierza przenieść nauczyciela, pełniącego obowiązki kierownika w jednej szkole do innej szkoły, gdzie również miałby pełnić obowiązki kierownika, należy zwolnić go od pełnienia obowiązków kierownika w dotychczasowej szkole i przenieść do innej szkoły w charakterze nauczyciela z równoczesnym ponownym powierzeniem mu obowiązków kierownika w tej nowej szkole. Nauczyciel taki nabędzie prawo do dodatku służbowego za kierownictwo na nowym miejscu służbowym dopiero po 2 miesiącach od chwili ponownego powierzenia mu obowiązków kierownika.

Przy udzielaniu nauczycielom, p. o. kierownikom, urlopów płatnych należy zasadniczo z dniem rozpoczęcia urlopu zwalniać od pełnienia obowiązków kierownika, aby nie płacić nauczycielom takim dodatku służbowego przez dwa miesiące, gdy nie pełnią obowiązków kierowniczych, za które dodatek ten przysługuje. Wyjątek od tej zasady stanowić będą przypadki udzielania nauczycielom, p. o. kierownikom, urlopów dla poratowania zdrowia, w czasie których nie należy im cofać powierzenia obowiązków kierownika, dla zapewnienia im pobierania przez 2 miesiące choroby dodatku służbowego, jakoteż odżycia tego dodatku od pierwszego dnia miesiąca, następującego po powrocie z urlopu do służby.

Zagadnienie, od jakiej daty należy podwyższyć dodatek służbowy kierownikowi szkoły w razie podniesienia stopnia organizacyjnego danej szkoły, oraz od jakiej daty należy go zniżyć w wypadku obniżenia stopnia organizacyjnego szkoły, jest obecnie nieaktualne z uwagi na postanowienie, zawarte w dziale I. punkt 2 lit. b) okólnika Ministerstwa Nr. 37 z dnia 6. IV. 1935 r. (II-2075/35), na mocy którego dotychczasowe orzeczenia organizacyjne szkół mają pozostać bez zmiany do czasu wydania oddzielnych zarządzeń o przekształceniu publicznych szkół powszechnych zgodnie z ustawą ustrojową.

W sprawie wznowienia wypłaty zasiłku wyrównawczego obowiązuje obecnie stanowisko Ministerstwa Skarbu, podane w punkcie VI okólnika z dnia 4 czerwca 1934 r. L. D. III. 9535/1/34) okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 91 z dnia 22 czerwca 1934 r.), które nie przewiduje możliwości odżycia lub przyznania zasiłku wyrównawczego po dniu 1 lutego 1934 r. Do czasu ostatecznego uzgodnienia z Ministerstwem Skarbu

interpretacji § 64 powołanego na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów z 19. grudnia 1933 r. należy wstrzymać się z dokonywaniem potrąceń wypłaconego już Kuratorjum wznowionego zasiłku wyrównawczego po odjęciu dodatku służbowego za kierownictwo.

Dyrektor Biura Personalnego:

(—) Jan T. Lipka.

190.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.
Warszawa, dnia 26 listopada 1935 r.
Nr. 1. WF-3798/35.

Zawody strzeleckie w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Obok pracy nad wyszkoleniem strzeleckim uczniów, należących do hufców szkolnych, jest ważną z punktu widzenia przysposobienia wojskowego rzeczą rozbudzanie i podtrzymywanie zainteresowania strzelectwem wśród ogółu młodzieży szkolnej. W tym celu Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego polecił podległym sobie władzom i organom p. w. organizowanie corocznie w porozumieniu z władzami szkolnymi specjalnych strzelań propagandowych i zawodów strzeleckich dla młodzieży szkolnej.

Zawody strzeleckie w szkołach organizowane będą:

- a) w okresie jesiennym wewnątrz szkół (zawody jednostkowe),
- b) w okresie wiosennym — okręgowe zawody strzeleckie zespołowe systemem korespondencyjnym.

Zawody wewnętrzne w szkołach organizować będą komendanci obwodowi i powiatowe p. w. w porozumieniu z pp. dyrektorami szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, zawody korespondencyjne okręgowe Kierownicy Okręgowych Urzędów Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w porozumieniu z Kuratorjami Okręgów Szkolnych.

Wytyczne organizowania zawodów strzeleckich w szkołach przez władze p. w. zawiera rozkaz Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego z dnia 6 listopada 1935 r. Nr. 256-1)P.W., którego odpis załącza się.

p. o. Dyrektora Departamentu

(—) A. Kawałkowski.

1 załącznik.

Ministerstwo Spraw Wojskowych

Państwowy Urząd
Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

Tel. 9-47-46. Warszawa, dnia 6 listopada 1935 r.

Nr. 256-1/P. W. **Według rozdzielnika.**

Zawody strzeleckie w szkołach.

Celem rozszerzenia sportu strzeleckiego poza hufce p. w. z cenzusem na terenie szkół oraz podniesienia sprawności strzeleckiej u jaknajwiększej ilości młodzieży szkolnej, należy organizować w porozumieniu z p. p. Dyrektorami szkół średnich i równorzędnych, zawody strzeleckie wewnątrz szkół i w porozumieniu z p. p. Kuratorami Okręgów Szkolnych, zawody strzeleckie okręgowe korespondencyjne.

Strzelectwem i zawodami powyższymi zainteresować młodzież szkolną wszystkich klas (nowego ustroju). Dążyć należy, by w zawodach tych brała udział ochotniczo jaknajwiększa ilość młodzieży — nagradzając najlepsze wyniki.

Nagrody indywidualne w postaci dyplomów i ewent., drobnych nagród honorowych, przyznawać w stosunku 10% na ogólną ilość biorących udział w zawodach. Dla zespołów, dyplomy i ewentualne nagrody przechodnie.

Jako częściowe pokrycie wydatków związanych z zawodami (amunicja, dyplomy, nagrody) dopuszczalne jest pobieranie przez komisje szkolne zawodów wpisowego od zawodników nie przekraczając jednakże kwoty 50 gr.

Dalszym środkiem propagandowym są uroczyste otwarcia i zamknięcia zawodów z udziałem rodziców, władz szkolnych, administracyjnych i wojskowych oraz wywieszanie w szkołach na miejscach widocznych wyników, aż do następnych zawodów.

Zawody organizować corocznie następująco:

- I. Jesienią — Zawody wewnętrzne w szkołach, jednostkowe.

Warunki: Broń — kb. sportowy (0,22) o przyrządach celowniczych otwartych. Odległość 50 mtr.

Uczestnictwo — ochotniczo uczniowie i junacy danej szkoły.

Postawa — leżąc, klęcząc, stojąc (bez podpórki).

Tarcza — 20×14 cm.

Ilość strzałów — po 10 z każdej postawy.

Ilość strzałów próbnych — 9 na całe strzelanie.

Czas strzelania — 30 minut na całe strzelanie dla zawodnika.

Ocena — jednostkowa, osobno za postawę leżącą i za trzy postawy.

Zawody te są równocześnie eliminacją do zawodów okręgowych.

II. Wiosną — Zawody okręgowe zespołowe korespondencyjne.

Warunki: Broń — jak pkt. I.

Odległość — jak pkt. I.

Uczestnictwo — zespoły z pięciu zawodników, szkoły ochotniczo.

Postawa — jak pkt. I.

Tarcza — jak pkt. I.

Ilość strzałów po 20 z każdej postawy.

Ilość strzałów próbnych — 18 na całe strzelanie dla zawodnika.

Czas strzelania — 60 minut na całe strzelanie dla zawodnika.

Ocena — jednostkowa i zespołowa, osobno za postawę leżącą i za trzy postawy.

W zawodach strzeleckich wewnętrznych oraz okręgowych można przyznawać O. S. według warunków podanych poniżej:

Postawy	Serja 10 cio strzałowa		Serja 20-to strzałowa	
	Klasa III. O. S.	Klasa II. O. S.	Klasa II. O. S.	Klasa I. O. S.
Trzy postawy	110	160	320	450
Leżąc	50	65	130	170
Kłęcząc	40	55	110	155
Stojąc	30	45	90	135

Przy organizowaniu zawodów stosować Regulamin Narodowych Zawodów Strzeleckich.

Meldunki o przeprowadzanych zawodach będą przedstawiać Kierownicy Okręgowych Urzędów W. F. i P.W. oraz Kierownik Urzędu W. F. i P.W. KOP. do dnia 1 grudnia i 1 lipca podając:

1. ilość szkół, w których odbyły się zawody,
2. ilość uczestników na terenie O. K.,
3. najlepszy osiągnięty wynik w zawodach wewnętrznych szkół, oraz w zawodach okręgowych.

Zastępca Dyrektora P. U. W. F. i P. W.

(—) Engel — PPŁK.

191.

WOJEWODA ŚLASKI.

Nr. O.P. I. 57/16. Katowice, dnia 27. XI. 1935 r.
Do

Kierownictw szkół dokształcających zawodowych
w Województwie Śląskiem

w sprawie przysposobienia wojskowego w szkołach dokształcających zawodowych.

Zmieniając częściowo postanowienia okólnika z dnia 11. czerwca 1928 r. w sprawie organiza-

cji i podziału godzin w dokształcających szkołach zawodowych (Dz. U. W. O. P. Nr. 6 poz. 123), celem umożliwienia uczniom szkół dokształcających zawodowych uzyskania w czasie nauki świadectw II stopnia p. w. zezwalam, w porozumieniu z Inspektorem Wyszczolenia P. W. Dowództwa Okręgu Korpusu Nr. V. na zwiększenie ilości godzin nauki p. w. w klasie II i III do dwóch godzin tygodniowo. Gdzie zatem Powiatowe Komendy Przysposobienia Wojskowego wyznaczają drugą godzinę w tygodniu na naukę p. w. winny Kierownictwa szkół dokształcających zawodowych umożliwić odbywanie się tej nauki.

Wskutek jednak wprowadzenia drugiej godziny nauki p. w. nie może ulec zmianie ogólny plan nauki szkolnej.

Sprawa wynagrodzenia za drugą godzinę nauki p. w. zostanie załatwiona dodatkowo, osobnym zarządzeniem.

Wojewoda:

(—) Dr. Grażyński.

192.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I-38/92. Katowice, dnia 18. XII. 1935 r.

O legitymacjach szkolnych i ulgach taryfowych.

W związku z okólnikiem Min. W. R. i O. P. Nr. 77 z dnia 6. IX. 1935 r. o legitymacjach szkolnych i ulgach taryfowych dla młodzieży szkolnej Urząd Wojewódzki wyjaśnia, co następuje:

1) Zastrzeżenie ustępu XIII. okólnika Nr. 77 o nieuskućecznianiu zmian i uzupełnień wykazu szkół w ciągu roku szkolnego będzie po 1. stycznia 1936 r. ściśle przestrzegane w stosunku do szkół prywatnych.

Zachodzące zmiany, które winny być przeprowadzone w wykazie na rok następny, należy podawać Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu jednorazowo z końcem roku szkolnego.

2) Szkoły i kursy prywatne, którym nie przysługuje prawo wystawiania legitymacji ustalonych okólnikiem Nr. 77 z 6. IX. 1935 r. mogą korzystać z dowolnych matrykuł; — sprawa ustalenia specjalnych wzorów legitymacji dla tych szkół i kursów nie jest obecnie brana w Ministerstwie W. R. i O. P. pod uwagę.

3) Uczniowie w wieku ponad 30 lat powinni otrzymywać legitymacje szkolne tego samego wzoru, jak uczniowie w wieku do lat 30, lecz ze skreśloną przez Kierownictwo szkoły w sposób wyraźny i trwałe (atramentem) klauzulą dotyczącą ulg kolejowych.

4) Legitymacje wzoru Nr. 1-b) i 1-c) składają się każda z dwóch blankietów, różniących się tylko nazwami uwidocznionych tam miesięcy. Na jednym blankiecie są podane miesiące: od stycz-

nia do czerwca, na drugim od lipca do grudnia; różnica ta znalazła wyraz w sygnaturze normalizacyjnej, zamieszczonej na blankietach, wykonanych przez Drukarnię Państwową, w formie: Nr. 2 Og. 35, Nr. 2-a Og. 35, co do wzoru 1-b) — oraz Nr. 3/Og.-35 i 3a/Og.-35 — co do wzoru 1-c).

Przy okólniku podane zostały wzory z miesiącami jednego tylko półrocza ze względu na oszczędność miejsca.

5) Sprawa korzystania z ulg kolejowych przez absolwentów szkół w okresie feryj wakacyjnych została wyjaśniona w piśmie Min. W. R. i O. P. Nr. I. Praw. 2540/133/35 z 19. XI. 1935 r. w ten sposób, że absolwenci zakładów naukowych, których wychowankom przysługują ulgi taryfowe także w okresie feryj letnich (wykaz zakładów naukowych ogłoszony w Gazecie Urz. Wojew. Śl. Dz. Adm. Szk. Nr. 9(33) z 21. IX. 1935 r. poz. 119, grupa A i B) będą mogli w okresie feryj, następujących bezpośrednio w podanym okresie szkolnym, w którym ukończyli daną szkołę korzystać na P. K. P. z ulg przejazdowych, przewidzianych dla młodzieży szkolnej, narówni z wychowankami tych szkół, na podstawie posiadanych legitymacji szkolnych, których ważność będzie stwierdzona na okres danych feryj.

6) Na podstawie pisma Zarządu Polskich Linij Lotniczych „Lot“ z dnia 22. XI. 1935 r. Nr. E 660/11-26/13. nowe legitymacje szkolne, uprawniające do ulgowych przejazdów samolotami komunikacyjnymi P. L. L. „Lot“.

Okazicielom tych legitymacji będą udzielane zniżki taryfowe, analogiczne do zniżek przyznanych urzędnikom państwowym R. P. i oficerom W. P.

Ponadto Dyrekcja Okr. Kolei Państwowych w Katowicach wyjaśniła pismem z 12 grudnia br. Nr. IV/3c 17/317-35, że w myśl § 32 taryfy osobowej, oraz pozycji 29 instrukcji Nr. H 1a, wychowawcy zakładów naukowych, przy przejazdach zbiorowych na wycieczki szkolne (co najmniej 10 dzieci) korzystają z ulg. za opłatą połowy stawek tabeli b (70% zniżki) na podstawie zgłoszeń ustalonego wzoru, wystawionych przez kierownictwo danej szkoły. Zgłoszenia wycieczek szkół powszechnych oprócz podpisu kierownika szkoły powinny być ponadto potwierdzone przez jednoosobnego Inspektora Szkolnego.

Z ulgi w takim wymiarze korzystać mogą również przy przejazdach zbiorowych (co najmniej 5 osób) nauczyciele szkół powszechnych na podstawie zgłoszeń przelożonych władz szkolnych skierowanych do D. O. K. P., w której obrębie leży stacja wyjazdu. W tym przypadku Dyrekcja wydaje odpowiednie zaświadczenie uprawniające do otrzymania biletów ulgowych.

Za Wojewodę:

(—) Mgr. Mieczysław Gajer
p. o. Kierownika Oddziału I. Ogóln.
Referendarz.

193.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I. 43/26. Katowice, dnia 16. XII. 1935 r.

W sprawie organizacji Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów II i III kategorii w państwowej służbie administracyjnej.

Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego decyzją z dnia 20 listopada 1935 roku Nr. BP-13654/35 ustanowił na czas do dnia 31 grudnia 1937 r. następujący skład Komisji Egzaminacyjnych, utworzonych przy Wydziale Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, rozporządzeniem z dnia 20 maja 1932 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 5, poz. 50):

A) Dla kandydatów na stanowisko II kategorii w państwowej służbie administracyjnej:

Przewodniczący: P. Mgr. Mieczysław Gajer, Referendarz, p. o. Kierownika Oddziału I-Ogólnego w Wydziale Oświecenia Publicznego.

Członkowie: pp.

- 1) Mirek Józef, referendarz,
- 2) Mgr. Eustachy Noszczyński, referendarz,
- 3) Bakowski Marjan, podreferendarz,
- 4) Dobrowolski Józef, podreferendarz,
- 5) Matoga Wojciech, podreferendarz.

B) Dla kandydatów na stanowisko III kategorii w państwowej służbie administracyjnej:

Przewodniczący: p. Mgr. Eustachy Noszczyński, referendarz,

Członkowie: pp.

- 1) Matoga Wojciech, podreferendarz,
- 2) Gawłowski Antoni, podreferendarz,
- 3) Franek Stanisław, podreferendarz,
- 4) Porwoł Piotr, kierownik kancelarii,
- 5) Korus Antoni, pomocnik kancelaryjny.

Za Wojewodę:

(—) Dr. T. Kupczyński
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego

194.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I. 50/86. Katowice, dnia 16. XII. 1935 r.

Do

Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących,
Zakładów Kształcenia Nauczycieli, Szkół
średnich zawodowych, szkół powszechnych,
doksztalających zawodowych i wiejskich
w Województwie Śląskiem

w sprawie wybryków młodzieży.

Zdarzają się niejednokrotnie wypadki, że młodzież szkolna dopuszcza się różnych karygodnych wybryków jak np. otwierania skrzynek

pocztowych, obrzucania kamieniami pociągów, pojazdów i przechodniów, przebieganie przed przejeżdżającymi autami, oszpecania ścian rysunkami i napisami i t. p.

Zechcą Dyrektorzy względnie Kierownicy szkół zwrócić baczną uwagę na zachowanie się uczniów poza szkołą, oraz wezwać grono nauczycielskie, aby przy każdej sposobności wpajało w młodzież zasady poszanowania urządzeń użyteczności publicznej oraz kulturalnego zachowania się.

Należy sprawę tę omówić również na zebraniach Rad Rodzicielskich i zwrócić uwagę na to, że winni tych wybryków mogą być pociągani do odpowiedzialności dyscyplinarnej względnie karnej.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

195.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I-36/26. Katowice, dnia 3. XII. 1935 r.

Do

Wszystkich Inspektoratów Szkolnych
w górnośląskiej części Wojew. Śląskiego

**w sprawie dostaw przyborów szkolnych dla
dzieci gwareckich.**

W ostatnim czasie zdarzył się wypadek, że jeden z kierowników szkół powszechnych otrzymawszy przesyłkę przyborów szkolnych dla dzieci gwareckich, przesłał firmie odnośne potwierdzenie odbioru przed sprawdzeniem zawartości przesyłki a gdy po upływie pewnego czasu zauważył brak kilku książek szkolnych, zwrócił się do Inspektoratu Szkolnego z prośbą o interwencję u dostawcy, w sprawie nadesłania mu brakujących pomocy naukowych. Dostawa brakujących pomocy naukowych nastąpiła dopiero na skutek długotrwałej korespondencji.

Dla uniknięcia podobnych opóźnionych reklamacji, Urząd Wojewódzki Śląski zarządza, aby interesowani kierownicy szkół przysyłać dostawcom potwierdzenia odbioru nadsyłanych im pomocy naukowych dla dzieci gwareckich, dopiero po dokładnem sprawdzeniu otrzymywanych przesyłek, w przeciwnym bowiem razie będą za braki pociągani do pokrycia szkód, z własnych funduszków.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. T. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

196.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. II. 98. Katowice, dnia 13. XII. 1935 r.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Ośw. Publicznego w Katowicach rozpisuje

KONKURS

na następujące stanowiska:

kierownika 2-klasowej publ. szkoły powszechnej
w **Iskrzyczynie** w powiecie cieszyńskim,

kierownika 8-klasowej publ. szkoły powszechnej
Nr. 5 w **Rybniku**,

nauczyciela kierującego 1-klas. publicznej szkoły
powszechnej w **Starem Bielsku** w powiecie
bielskim (mieszkanie służbowe),

nauczyciela kierującego 1-klas. publicznej szkoły
powszechnej w **Skrzeczkowicach** w powiecie
rybnickim.

nauczyciela kierującego 1-klas. publicznej szkoły
powszechnej w **Łanicach**, w pow. rybnickim,

kierownika 3-klas. publicznej szkoły powszechnej
w **Kobyli**, w powiecie rybnickim.

Podania należycie poparte dokumentami należy wnieść drogą służbową do Urzędu Wojewódzkiego — Wydziału Oświecenia Publicznego w terminie 8-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Wojew. Śląskiego.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

197.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. OP. I-45/61. Katowice, dnia 18. XII. 1935 r.

O konkursie Fidac'u żeńskiego.

Wzorem lat ubiegłych Centralny Zarząd Żeńskiego Fidac'u w Paryżu organizuje i w tym roku konkurs dla młodzieży za pośrednictwem swych Sekcyj Narodowych. Konkurs obejmuje wypracowania na temat wybrany z dwóch poniżej podanych:

- 1) „Czy praca jest obowiązkiem wszystkich? Powiedz dlaczego.“
- 2) „Jakie zdarzenie w ciągu ostatnich lat 10-ciu było dla was najbardziej uderzające?“.

W konkursie może brać udział młodzież obojga płci od 14—18 lat. Do prac powinny być dołączone: życiorys, nazwisko i imię oraz adres piszącego. Prace te należy nadesłać w terminie do 1 kwietnia 1936 r. bezpośrednio do Sekretar-

jatu Unji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, ul. Żórawia 2, m. 13.

Jury będzie się składało z Prezydium Unji oraz przedstawicieli Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Trzy najlepsze wypracowania nagrodzone zostaną medalami.

Urząd Wojewódzki poleca zachęcić młodzież wszystkich szkół średnich ogólnokształcących, — męskich i żeńskich, do wzięcia udziału w konkursie.

Jednocześnie Urząd Wojewódzki zawiadamia, że Prezydium Unji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny wyraża podziękowanie młodzieży, która brała udział w zeszłorocznym konkursie żeńskiego Fidu'u.

Nagrody w ostatnim konkursie uzyskali:

- I nagroda — Medal złoty — Janina Lejkówna, uczenica kl. V-ej gmin. SS. Urszulanek w Gdyni,
- II nagroda — Medal srebrny — Henryk Raczkowski, ucz. kl. VIII-ej państw. gimn. im. Marji Magdaleny w Poznaniu,
- III nagroda — Medal brązowy — T. Makarczyk, ucz. kl. VI-ej państw. gimn. im. W. Łukasińskiego w Dąbrowie Górniczej.

Za Wojewodę:

(—) Mgr. Mieczysław Gajer

p. o. Kierownika Oddziału I Ogólnego.
Referendarz.

198.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I- Katowice, dnia 4 grudnia 1935 r.

KOMUNIKAT

o podręczniku p. t. „Bojowe środki chemiczne“.

Nakładem Szkoły Gazowej w Warszawie, Marymont wyszło z druku IV wydanie podręcznika, opracowanego przez Wykładowcę Szkoły Gazowej kpt. inż. Karolca Stefana p. t. „Bojowe Środki Chemiczne, uzupełnione własnościami fizycznymi ciał gazowych, ciekłych i stałych.“ Treść tej książki w obecnym wydaniu została gruntownie przepracowana, znacznie rozszerzona oraz ściśle dostosowana do programów wykształcenia z obrony przeciwgazowej. Ponadto podręcznik ten został zaopatrzony wstępem, wyjaśniającym zachowanie się gazów bojowych w terenie i na przedmiotach.

W pracy tej autor wykorzystał wszystkie nowe zdobycze z dziedziny obrony przeciwgazowej, uzupełniając je swoimi spostrzeżeniami i doświadczeniami, zdobytymi w ciągu długoletniej pracy w Szkole Gazowej.

Treść książki, pomimo, iż oparta jest na ścisłych danych naukowych, ujęta jest jednak popularnie, dając całokształt zagadnienia trucizn bojowych i materiałów ochronnych w formie zupełnie jasnej i przystępnej nawet dla osób nie posiadających żadnych teoretycznych podstaw z chemii.

Książka ta została zakwalifikowana przez Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do użytku w szkołach średnich ogólnokształcących, technicznych i seminarjach nauczycielskich.

Cena 1 egzemplarza, zawierającego 248 stron druku i znaczną ilość ilustracji wynosi 4,50 zł. Przy zamówieniach nie mniejszych od 3-ch egz. kosztu przesyłki ponosi wydawnictwo, przy zamówieniach od 20—50 egz. udziela się 10% rabatu, od 50—100 egz. — 15%, ponad 100 egz. — 25%.

Za Wojewodę:

(—) Mgr. Mieczysław Gajer

p. o. Kierownika Oddziału I. Ogóln.
Referendarz.

199.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O .P. I-44/60. Katowice, dnia 10 XII. 1935 r.

KOMUNIKAT

o książce Dra W. Lipińskiego p. t. „Wielki Marszałek“.

W ostatnim czasie ukazała się w druku monografia Marszałka Józefa Piłsudskiego pióra Mjr. Dra Wacława Lipińskiego p. t. „Wielki Marszałek“ (Warszawa, nakład Gebethnera i Wolffa).

Urząd Wojewódzki Śląski wyraża opinię, iż zarówno ze względu na swą tak bliską nam wszystkim treść, wzbogaconą licznymi nowymi wiadomościami, jak też ze względu na jej wielostronne oświetlenie i piękne, barwne przedstawienie, książka ta powinna się znaleźć w każdej bibliotece szkolnej.

Za Wojewodę:

(—) Dr. Kupczyński

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publ.

200.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I-41/12. Katowice, dnia 18. XII. 1935 r.

**O kinie objazdowym Legji Inwalidów Wojennych
Wojsk Polskich.**

Urząd Wojewódzki zawiadamia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwala Legji Inwalidów Wojennych Wojsk Polskich im. Gen. J. Sowińskiego, w myśl okólnika Nr. 84 z dnia 30 września 1935 r. (I Pol-2474/35), ogłoszonego w Gazecie Urzędowej Woj. Śląskiego, Dział Admin. Szkolnej Nr. 11/43 z 29. listopada 1935 r., poz. 166, na wyświetlanie filmów: „Zew Trembity“, „Na Dalekiej Północy“ i „Tajemnice Dziewiczej Puszczy“ we wszystkich szkołach Rzeczypospolitej na przeciąg roku szkolnego 1935/36 pod warunkiem ścisłego przestrzegania treści wspomnianego okólnika. Zezwolenie to nie może być, zgodnie z punktem 7 wymienionego okólnika, uważane za polecenie i w niczem nie ogranicza swobody kierownictw i dyrekcyj szkół w dopuszczaniu wymienionych filmów do wyświetlania w obrębie poszczególnych zakładów naukowych.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**

p. o. Kierownika Oddziału I. Ogólnego.
Referendarz.

201.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. III. 195/b/15. Katowice, 23. XII. 1935 r.

**W sprawie nabywania nasion w Centralnym
Ogrodzie Szkolnym w Cieszynie.**

Urząd Wojewódzki Śląski zawiadamia Dyrekcję i Kierownictwa szkół, posiadających ogródki szkolne, że w Zarządzie Centralnego Ogrodu Szkolnego w Cieszynie są do nabycia nasiona kwiatów, jarzyn, korzeni i t. p.

Warunki nabycia:

1. Zamówienia należy przysyłać najpóźniej do dnia 1. II. 1936 r. pod adresem „Centralny Ogród Szkolny, Gimnazjum Państwowe im. A. Osuchowskiego. Na odpowiedź dołączyć znaczek pocztowy (Zakłady państwowe załączają znaczek pocztowy urzędowy).

2. W zamówieniu wymienić dokładne nazwy żądanych nasion.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

202.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. O. P. I-44/58. Katowice, dnia 2. XII. 1935 r.

KOMUNIKAT

o miesięczniku „Rodzina i Dziecko“

Nakładem Zespołu Rodziców Grupy Zrębu ukazał się Nr. 1 miesięcznika p. t. „Rodzina i Dziecko“, poświęconego zagadnieniom wychowania dziecka w domu, w szkole i w środowisku.

Podając powyższe do wiadomości Urząd Wojewódzki zwraca uwagę nauczycielstwa na wydawnictwo i zachęca szkoły do poparcia go wśród rodziców uczniów.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

203.

KOMUNIKAT

o przyjmowaniu kandydatów na Studium Pedagogiczne w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach.

I. WARUNKI PRZYJĘCIA.

1. Słuchaczem zwyczajnym Instytutu Pedagogicznego może być:

a) każdy(a) nauczyciel(ka) szkoły powszechnej, mogący(a) wykazać się świadectwem ukończenia Wyższego Kursu Nauczycielskiego lub Pedagogium, studjami akademickimi względnie innymi dodatkowymi kwalifikacjami zawodowymi;

b) każdy(a) nauczyciel(ka) szkoły powszechnej, który(a) oprócz egzaminu dojrzałości i egzaminu kwalifikacyjnego nie posiada żadnych innych dodatkowych kwalifikacji zawodowych, o ile przy egzaminie wstępnym wykaże dostateczne przygotowanie naukowe w wybranym przedmiocie na poziomie Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Słuchaczem nadzwyczajnym może być każdy(a) nauczyciel(ka) nie odpowiadający(a) powyższym warunkom, o ile przyjęciu jego nie stanie na przeszkodzie brak miejsca.

Śluchacze nadzwyczajni dopuszczeni są na równi ze zwyczajnymi nie tylko do wykładów, ale i do ćwiczeń, kollokwjum, nie otrzymują jednak dyplomu z ukończenia Instytutu Pedagogicznego.

2. Kandydaci muszą mieć conajmniej 6-letnią praktykę nauczycielską.

3. Przy przyjmowaniu będą przedewszystkiem uwzględnione osoby, które wykazują szczególne zainteresowania i uzdolnienie pedagogiczne.

4. Kandydaci winni posiadać znajomość jednego z języków obcych (angielskiego, francuskiego lub niemieckiego) w stopniu umożliwiającym im korzystanie z literatury naukowej.

5. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci, którzy nie ukończyli 35 lat życia.

6. Podania o przyjęcie należy skierowywać do Dyrekcji Instytutu Pedagogicznego za pośrednictwem Inspektoratów Szkolnych. W podaniu tem należy podać miejsce służbowe, dokładny adres kandydata(tki) i zaznaczyć, jaki przedmiot specjalny obiera.

Podania należy zaopatrzyć w następujące załączniki:

a) dokładny życiorys, własnoręcznie napisany, z wyszczególnieniem przebiegu dotychczasowych studjów i praktyki nauczycielskiej. W życiorysie należy pomieścić szczegółowe sprawozdanie z dotychczasowej pracy wychowawczej, dydaktycznej i społecznej;

b) odpisy świadectwa dojrzałości, kwalifikacyjnego, Wyższego Kursu Nauczycielskiego, oraz inne dowody odbytych studjów i dokonanych prac (np. zaświadczenia z kursów, opublikowane własne prace i t. p.);

c) dokument stwierdzający charakter służbowy kandydata(tki);

d) wykaz przerobionej lektury pedagogicznej.

7. O ostatecznem przyjęciu do Instytutu Pedagogicznego rozstrzyga egzamin wstępny.

Egzamin ten składa się:

a) z egzaminu testowego z psychologii pedagogicznej;

b) z kollokwjum na podstawie przestudjowania poniższych dzieł:

Rowid: Szkoła twórcza,

oraz artykuły tego autora w czasopiśmie „Chowanna” (wydawnicwa Instytutu Pedagogicznego).

Ziemnowicz: Problemy wychowania współczesnego,

oraz artykuły tego autora w „Chowannie”.

Jeżeli z dotychczasowych studjów kandydata nie wynika, iż opanował on dostatecznie język obcy, sprawdzona będzie przy egzaminie jego możność posługiwania się literaturą w języku obcym.

Kandydaci wymienieni powyżej w punkcie 1b, tj. ci, którzy nie mają świadectwa z ukończenia Wyższego Kursu Nauczycielskiego, składają ponadto egzamin wstępny z jednego z przedmiotów wybranych: a) język i literatura polska, b) historia, c) geografia z geologią, d) botanika z zoologią, e) fizyka z chemią, w zakresie wymaganym na Wyższym Kursie Nauczycielskim.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym ustalają osobne przepisy.

Egzaminy wstępne odbywać się będą w drugiej połowie czerwca 1936 roku.

II. OPŁATY.

Każdy słuchacz zwyczajny opłaca rocznie: zł 5.— tytułem wpisowego, zł 120.— tytułem czesnego, oraz takse administracyjną za zużycie materiału i pomocy naukowych w wysokości ustalonej każdorazowo przez władze Instytutu Pedagogicznego.

Czesne może być uiszczane rocznie, półrocznie lub najwyżej w 6 równych ratach (zgóry); o ile nie jest uiszczane za cały rok, słuchacz podpisuje deklarację, obowiązującą go do uiszczenia całej rocznej opłaty bez względu na to, czy mógł korzystać z wykładów czy też nie.

Śluchacze nadzwyczajni wpłacają zł 5.— wpisu oraz chesne zależnie od ilości wziętych wykładów i ćwiczeń.

O ile słuchacz nadzwyczajny zapisuje się odrazu na cały kurs, wówczas opłaty wynoszą tyle, ile dla słuchacza zwyczajnego.

Każdy słuchacz jest zobowiązany do prenumerowania oficjalnego organu Instytutu Pedagogicznego „Chowanny”.

III. UPRAWNIENIE.

W myśl rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22. XII. 1934, Nr. B. P. 13.560/34 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1934 nr. 10, poz. 158) Instytut Pedagogiczny w Katowicach jest pod względem uprawnień równorzędny Państwowemu Instytutowi Nauczycielskiemu, Państwowemu Pedagogium,

Państwowemu Instytutowi Robót Ręcznych, Instytutowi Wychowania Fizycznego oraz Konserwatorjum Muzycznemu (Wydziałowi Nauczycielskiemu), a dyplom ukończenia studjum w Instytucie Pedagogicznym daje uprawnienia, przewidziane w § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia i t. d. (Dz. U. R. P. z 30. XII. 1933 nr. 102, poz. 781).

IV. WPISY.

Podania o przyjęcie do Instytutu Pedagogicznego należy składać w sposób przewidziany powyżej w punkcie I 6 w ciągu kwietnia 1936 r., najpóźniej zaś do dnia 1 maja 1936 r.

Kandydaci zakwalifikowani do egzaminu wstępnego otrzymają wezwanie do egzaminu wstępnego z początkiem czerwca 1936 r.

Szczegółowych informacji co do programu i organizacji studjów oraz wymagań przy egzaminie wstępnym udziela Sekretariat Instytutu Pedagogicznego w Katowicach (Gmach Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, ul. Krasieńskiego 3, telefon nr. 346.30). Na odpowiedź piśmienną należy przesłać znaczek pocztowy 25 gr.

(—) Edward Czernichowski,

Dyrektor Instytutu Pedagogicznego.

204.

KOMUNIKAT

o egzaminie dla eksternów-kandydatów na nauczycieli ćwiczeń cielesnych.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna przy Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Warszawie na Bielanach zawiadamia, że najbliższa sesja egzaminacyjna dla eksternów z ćwiczeń cielesnych, jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, odbędzie się w okresie wiosennym (kwiecień 1936 r.).

Podania o dopuszczenie do egzaminu, należy udokumentowane (rozp. Min. W. R. i O. P. Dz. Urz. 1924 r. Nr. 18, poz. 183), winni wносить kandydaci najpóźniej na 6 tygodni przed terminem, a więc do dnia 15 lutego 1936 r. do Państwowej Komisji Egzaminacyjnej przy Centralnym

Instytucie Wychowania Fizycznego im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego — Warszawa 32. (Nr. BP-23887/35).

205.

KOMUNIKAT

o unieważnieniu ogłoszenia dotycz. skradzionych pieczęci urzędowych.

Urząd Wojewódzki Śląski unieważnia ogłoszenie w sprawie unieważnienia pieczęci skradzionych w publicznej szkole powszechnej Nr. 4 w Piekarach Śląskich umieszczone w Gazecie Urzędowej Woj. Śl. nr. 43/11 z 1935 r., z uwagi na odnalezienie i oddanie szkole wszystkich skradzionych pieczęci.

Urząd Wojewódzki Śląski. B. G. 176-c/21.

206.

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH.

Ministerstwo W. R. i O. P. uznało następujące wydawnictwa i środki naukowe za dozwolone do użytku szkolnego:

I. Podręczniki:

Aronson J. Przewodnik metodyczny do nauczania religii mojżeszowej w szkole powszechnej. Nakładem autora. Lwów—Warszawa, 1935 — dla nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach powszechnych (Nr. I Pr — 4145/34).

Banach S. i Stożek W. Algebra dla II klasy gimnazjalnej. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powsz. zł. 1,10 — dla uczniów II klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1931/34).

Bielak Franciszek i Bystroń Jan St. Dawniej a dziś. Wypisy polskie dla I klasy gimnazjalnej. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 2,80 — dla uczniów I. klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkoln. 1936/37. (Nr. I Pr — 3165/34).

Bzowski Konstanty. Geografia dla kl. VI gimnazjalnej. Łądyimorza pozaeuropejskie. Warszawa-Kraków, 1932. Skład Główny: 1) Zakłady Wydawnicze M. Arct w Warszawie, 2) w Krakowie u autora, ul. Konfederacka 3 — dla uczniów VI klasy gimnazjalnej. (Nr. I Pr — 1953/32).

Bornholtz Tadeusz. Historia dla II kl. gimnazjalnej. Nakł. Gebethnera i Wolffa. Warszawa 1934. Cena 2,60 zł. dla uczniów II kl. gimn. na okres do końca roku szkolnego 1937/8.

Cieśliński J. et Koźmiński L. La France au travail. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934 — jako podręcznik dozwolony dla ucz-

niów średnich szkół zawodowych, oraz jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 1462/33).

Cieślińska O. i Nieniewska H. Parlons Français. Podręcznik do nauki języka francuskiego dla klasy I-szej gimnazjalnej. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,60 — dla uczniów I-szej klasy gimnazjum na okres do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 1904/34).

Cieślińska O. i Nieniewska H. Parlons Français. Leitfaden zum Unterricht der französischen Sprache für die I. Gymnasialklasse. Nakład Państwowego Wydawnictwa książek szkolnych. Lwów, 1934 — dla uczniów I klasy szkół średnich ogólnokształcących z niemieckim językiem nauczania. (Nr. II Pr — 13256/34).

Czerny S. Prof. et Jungman F. Les aventures de Polo. Premier livre de français pour la première classe des écoles secondaires. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,60 — dla uczniów I-szej klasy gimnazjum na okres do końca roku szkolnego. (Nr. I Pr — 1780/34).

Dańciewiczowa Jadwiga. Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne. Dla klasy V szkoły powszechnej. Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie. 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 0,45 — dla uczniów V klasy szkoły powszechnej na okres do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 3144/34).

Dańciewiczowa Jadwiga. Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne. Dla VI klasy szkoły powszechnej. Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie. 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 0,45 — dla uczniów szkoły powszechnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 3145/34).

Dąbrowski Jan dr. Historia. Tom drugi dla II klasy gimnazjów. Nakładem Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 2,60 — dla uczniów drugiej klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1880/34).

Dmochowski A. i Ziemecki St. Przyroda nieożywiona (martwa). Dla klasy VI szkoły powsz. Nakładem Księgarni Kazimierza Rutkiego. Wilno. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publiczn. Szkół Powszechnych wynosi zł. 1 — dla uczniów VI klasy szkoły powszechnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1917/34).

Durek St. i Lewicki V. Rechenbuch für die I. Abteilung der Volksschulen. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — dla

uczniów szkół z niemieckim językiem nauczania. (Nr. II — 10024/34).

Falski Marian. Czytanka dla II kl. szkół powszechnych miejskich. Nakł. Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,10 — dla uczniów II klasy szkół powszechnych miejskich na okres lat trzech, t. j. do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 3164/34).

Jaczewscy Halina i Tadeusz. Podręcznik zoologii na pierwszą klasę gimnazjalną. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,80 — dla uczniów pierwszej klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 3160/34).

Jarosz Włodz. i Kargol Adolf. Opowiadania z dziejów ojczystych dla VI klasy szkół powszechnych. Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,50 — dla uczniów szóstej klasy szkół powszechnych na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1817/34).

Jastroch Klara dr. The First Year of English. (Podręcznik języka angielskiego na pierwszą klasę gimnazjalną). Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1935. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,60 — dla uczniów pierwszej klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1936/37. (Nr. I Pr — 1907/34).

Kleiner Juliusz, Balicki Juliusz, Maykowski Stanisław. Literatura polska dla klas wyższych szkół średnich ogólnokształcących. Tom I. Lwów, 1933 a mianowicie: Juliusz Balicki, Stanisław Maykowski. Wypisy z literatury polskiej od początków piśmiennictwa do końca rządów Stanisława Augusta. Lwów, 1932. Część pierwsza. — Juliusz Kleiner. Zarys dziejów literatury polskiej. Od początków piśmiennictwa do końca rządów Stanisława Augusta. Lwów, 1932. Część druga. Juliusz Balicki, Stanisław Maykowski. Materiały do literatury polskiej. Od początków piśmiennictwa do końca rządów Stanisława Augusta. Lwów, 1933. Część trzecia. Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie — jako książki uzupełniające podręcznik nauki języka polskiego w klasach wyższych szkół średnich ogólnokształcących. (Nr. I. Pr — 658/34).

Kowalski J. i Golias M. Iuvenis Romanus. Czytanki łacińskie dla kl. II gimnazjów ogólnokształcących. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,60 — dla uczniów klasy II gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr. — 3200/34).

Kridl Manfred. Literatura Polska wieku XIX. Wydanie skrócone. Tom I, II i III. Nakładem M. Arcta

w Warszawie. (1934) — dla uczniów VII i VIII klasy gimnazjalnej. (Nr. I Pr — 987/34).

Kubski B., Kotarbiński M. i Zarembina E. Czytanka dla II kl. wiejskich szkół powszechnych. Nakładem K. S. Jakubowskiego. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,10 — dla uczniów II klasy szkół powszechnych wiejskich na okres do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 3168/34).

Lempicki Z. i Elgert-Deutsch G. Podręcznik języka niemieckiego dla I klasy gimnazjalnej. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów — Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,60 — dla uczniów I klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 1922/34).

Mein Lesebuch für die II. Klasse der Volksschulen. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych 1935 — dla uczniów szkół z niemieckim językiem nauczania. (Nr. II Pr — 13560/35).

Mul Tadeusz i Radomski Jan. Botanika. Podręcznik do nauki biologii dla II klasy gimnazjalnej. Nakładem Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,80 — dla uczniów drugiej klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 3142/34).

Niemcówna St. i Pawłowski St. Geografia dla VI klasy szkoły powszechnej. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,55 — dla uczniów szóstej klasy szkoły powszechnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1947/34).

Pawłowski Stanisław. Geografia Polski dla I klasy gimnazjalnej. Wydanie drugie. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 2,10 — dla uczniów pierwszej klasy gimnazjów na okres do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 1789/34).

Pawłowski St. Europa. Ein Lehrbuch der Erdkunde für die höheren Klassen der Mittelschulen. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — dla uczniów szkół z niemieckim językiem nauczania. (Nr. II Pr — 13254/35).

Radliński T. i Wutke G. Geografia. Ziemia i jej mieszkańcy. Kurs klasy VI szkoły powszechnej. Nakładem Tadeusza Radlińskiego, Warszawa, Smolna 17. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,60 — dla uczniów klasy szóstej szkoły powszechnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1920/34).

Rechenbuch für die zweite Abteilung der Volksschulen. Nach St. Durek und W. Lewicki. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów,

1934 — dla uczniów szkół z niemieckim językiem nauczania. (Nr. I Pr — 2033/34).

Szafer W. i Dyakowski B. Botanika dla II klasy gimnazjalnej. Nakładem Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,80 — dla uczniów drugiej klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 3167/34).

Straszewicz St. i Kulczycki St. Geometria dla klasy II gimnazjalnej. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,10 — dla uczniów II klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1932/34).

Szober Stanisław. Nauka o języku. Dla klasy II gimnazjalnej. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na budowę szkół powszechnych zł. 0,60 — dla uczniów drugiej klasy gimnazjalnej, na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 3119/34).

Szober St., Niewiadomska C., Bogucka C. Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach. Część V. Dla szóstej klasy szkoły powszechnej. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 0,60 — dla uczniów VI-tej klasy szkół powszechnych na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1919/34).

Tync St., Gołabek J. i Duszyńska J. Nasza wieś. Czytanka polska na klasę II szkół powszechnych wiejskich. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,10 — dla uczniów II klasy szkół powszechnych wiejskich do końca roku szkolnego 1936/7. (Nr. I Pr — 1786/34).

Tync St., Gołabek J. i Duszyńska J. Wieś i miasto. Czytanka polska dla III klasy szkół powszechnych wiejskich. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,10 — dla uczniów III klasy szkół powszechnych wiejskich na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1941/34).

Tync St., Gołabek J. i Dynowska M. Miasto i wieś. Czytanka polska dla III klasy szkół powszechnych miejskich. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,10 — dla uczniów III klasy szkół powszechnych miejskich na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1950/34).

Wojtowicz Wł. Algebra. Podręcznik dla II-iej klasy gimnazjalnej. Nakładem Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska“. Warszawa. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł. 1,10 — dla ucz-

niów II klasy gimnazjalnej na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1902/34).

Zbiór formularzy do korespondencji. Podręcznik dla uczniów publicznych szkół dokształcających zawodowych oraz szkół rzemieślniczych, rolniczych i handlowych. Zebrał i ułożył N. Weimann. Nakład własny. Wydanie 3 — za dozwolony w szkołach zawodowych rzemieślniczo-przemysłowych i dokształcających. (Nr. I Pr — 4999/32).

II. Wydania autorów:

Burnett F. H. Little Lord Fauntleroy. W opracowaniu Dr. A. Kreuslera i Dr. S. Stamma. Biblioteczka Angielska. Z. 2. Nakładem Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa, 1922 — jako lekturę uzupełniającą, dozwoloną dla uczniów III klasy gimnazjalnej. (Nr. I Pr — 2923/33).

M. Tulli Ciceronis. In Catilinam oratio prima habita in senatu. W opracowaniu M. Olszowskiego. Płock 1931 — jako wydanie autora, dozwolone do użytku szkolnego dla uczniów VI i VII klasy gimnazjalnej. (Nr. I Pr — 1598/34).

Daudet A. La chèvre de M. Seguin. Le sous-préfet aux champs. Oprac. K. Mellerowicz. Biblioteczka Francuska. Z. 1. Nakładem Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa, 1934 — jako lekturę uzupełniającą do nauki języka francuskiego, dozwolona dla uczniów klas III i IV gimnazjum nowego typu (Nr. I Pr — 4544/34).

Daudet A. L'enfant espion. La dernière classe. Oprac. K. Mellerowicz. Biblioteczka Francuska. Z. 2. Nakładem Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa, 1934 — jako lekturę uzupełniającą do nauki języka francuskiego, dozwoloną dla uczniów III i IV klasy gimnazjum nowego typu. (Nr. I Pr — 4541/34).

France Anatol. Pages choisies. Opracowała K. Mellerowicz. Biblioteczka Francuska. Z. 3. Nakładem Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa, 1934 — jako lekturę uzupełniającą do nauki języka francuskiego, dozwoloną dla uczniów klas III i IV gimnazjum nowego typu. (Nr. I Pr — 4543/34).

III. Wydawnictwa pomocnicze:

Biegeleisen Bronisław dr. Uświadomienie zawodowe młodzieży krakowskiej. Biblioteka Poradni Zawodowej. Tom II. Kraków, 1929. Nakładem Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie — dla nauczycieli. (Nr. I Pr — 486/32).

Biegeleisen Bronisław dr. Poradnictwo zawodowe a szkoła. Biblioteka Poradni Zawodowej. Tom I. Kraków, 1928. Nakładem Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie — dla nauczycieli. (Nr. I Pr — 486/32).

Biegeleisen Bronisław dr. Wskazówki do prowadzenia karty indywidualności w szkołach powszechnych. Wyd. II. Kraków, 1933. Nakładem Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie — dla nauczycieli. (Nr. I Pr — 486/32).

Chrzanowski Bernard. Tadeusz Kościuszko a „Powszechna Edukacja“. Poznań, 1933. Nakładem Wydawnictwa „Przyjaciela Szkoły“ w Poznaniu — dla nauczycieli. (Nr. II Pr — 1632/33).

Czachowski Kazimierz. Obraz współczesnej literatury polskiej 1884—1933. Tom I. Naturalizm i neoromantyzm. Tom II. Neoromantyzm i psychologizm. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 4112/34).

Czerny Z., Kołaczewska M., Łychowska M., Strassburger M. Rachunki w życiu gospodni i obywatelki. Warszawa, 1935. Skład główny w Bibliotece Polskiej, Warszawa — dla nauczycieli w szkołach zawodowych żeńskich, oraz jako książkę do bibliotek tychże szkół. (Nr. II Pr — 13520/35).

Dańcewiczowa Jadwiga. Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne. Dla klasy V i VI szkoły powszechnej. Książka dla nauczyciela. Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1934. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powsz. zł 0,65 — jako książkę pomocniczą dla nauczyciela szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 3143/34).

Encyklopedia Wychowania. Wydawnictwo „Nasza Księgarnia“ Związku Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie — jako wydawnictwo pomocnicze, dozwolone do bibliotek uczniowskich w zakładach kształcenia nauczycieli, oraz jako wydawnictwo pomocnicze dla nauczycieli szkół wszelkich typów. (Nr. II Pr — 12274/35).

Gabriel Stanisław i Mazurek Jan. Zajęcia praktyczne dziecka w szkole i w domu. Część I. Warszawa, 1934 — jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli szkół powsz. (Nr. I Pr — 3533/34).

Gaertner H. i Passendorfer A. Poradnik gramatyczny. Najważniejsze zasady i wskazówki gramatyczne z podaniem form następujących wątpliwości — a ze szczególnem uwzględnieniem poprawnego wymawiania i stosunku mowy żywej do pisanej — do użytku uczniów szkół powszechnych i średnich. Nakładem Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa, 1933 — jako książkę pomocniczą uzupełniającą podręcznik, dozwoloną w gimnazjach i seminarjach oraz jako książkę pomocniczą dla nauczyciela szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 3689/33).

Gawrońska Bronisława. 16 pieśni. Nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego. Wilno, 1933 — dla nauczycieli szkół ogólnokształcących, dozwolone przedewszystkiem na terenie Wileńskiego Okręgu Szkolnego, aż do wyczerpania tego nakładu. (Nr. I Pr — 2373/33).

Gemborek Edward. O prowadzeniu ćwiczeń przyrodniczych w pracowni szkolnej. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli szkół ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 3251/33).

Janiszewski Michał. Mapa fizyczna Polski. Podziałka od 1:2.000.000. Nakładem „Naszej Księgarni” Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warszawa, 1934. Cena zł 0,90 — jako środek pomocniczy, dozwolony dla uczniów VI klasy szkoły powszechnej oraz dla uczniów I klasy gimnazjalnej. (Nr. I Pr — 4101/34).

Jodłowski Stanisław. Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe. Dla III klasy szkoły powszechnej. Podręcznik metodyczno-praktyczny dla nauczyciela. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1934 — dla nauczyciela szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 1925/34).

Katelbach Tadeusz. Niemcy współczesne wobec zagadnień narodowościowych. Warszawa, 1932. Wydawnictwo Instytutu Badań Spraw Narodowościowych — dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 969/33).

Księga Zbiorowa ku czci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w dniu Jego linienin. Nakładem Komitetu Propagandy Czynu Polskiego w Warszawie. Warszawa, 1935 — jako książkę pomocniczą do bibliotek uczniowskich dla uczniów gimnazjum, oraz jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli szkół wszelkich typów. (Nr. II Pr 13635/35).

Makowski Zygmunt. Zwalczanie szkodników i chorób drzew i warzyw. Wydanie drugie z 21 rysunkami. Nakładem Stowarzyszenia Pracowników Księgarskich. Warszawa, 1929 — dla nauczyciela szkoły powszechnej. (Nr. II Pr — 12548/30).

Mały Rocznik Statystyczny. Wydanie 6. 1935. Nakład Głównego Urzędu Statystycznego. Warszawa — dla nauczycieli, oraz jako książkę do bibliotek uczniowskich w szkołach średnich ogólnokształcących i w zakładach kształcenia nauczycieli. (Nr. II Pr—3627/35).

Mierzecki Henryk Dr. med. Dla twojego zdrowia. Nakładem „Wiadomości Lekarskich”, Lwów—Warszawa-Kraków — dla nauczyciela oraz lekarza szkolnego w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 1267/33).

Monografia Statystyczno-Gospodarcza Województwa Lubelskiego. Tom I. Zagadnienia podstawowe. Lublin, 1932 — dla nauczycieli wszelkich typów szkół, szczególnie na terenie Okręgu Szkolnego Lubelskiego. (Nr. I Pr — 9138/31).

Podręcznik kroju dla szkół zawodowych z objaśnieniami i rysunkami opracował i wydał J. Sierakowski. Nakładem autora. Warszawa, 1933 — dla nauczycielek żeńskich szkół zawodowych oraz do bibliotek naucz. tychże szkół. (Nr. I Pr — 2548/33).

Podymowski Stanisław. Ciagi liczbowe ze szczególnem uwzględnieniem postępów w opracowaniu dla wyższych klas szkoły średniej, a zwłaszcza gimnazjum matematyczno-przyrodniczego. Nakładem Drukarni Krajowej w Warszawie, 1934 — dla uczniów klasy 7 i 8-ej gimnazjum. (Nr. I Pr — 3696/34).

Polski Słownik Biograficzny. Nakł. Polskiej Akademii Umiej. Kraków od 1935 r. — jako wydawnictwo pomocnicze zalecone dla nauczycieli szkół wszystkich typów. (Nr. II Pr — 13615/34).

Polowska Hanna. Historia w szkole powszechnej. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1933 — jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli szkół powszechnych. (Nr. I Pr — 4148/33).

Poradnik zawodowy dla dziewcząt. Biblioteka Poradni Zawodowej. Tom IV. Kraków, 1930. Nakładem Miejskiego Muzeum Przemysłowego w Krakowie — dla nauczycieli. (Nr. I Pr — 486/32).

Radwanowa Helena. Słowniczek ortograficzny. Wydanie VI. Nakładem „Naszej Księgarni”. Warszawa, 1932 — jako książkę pomocniczą uzupełniającą podręcznik, dozwoloną dla uczniów klas wyższych szkół powszechnych. (Nr. I Pr — 4587/35).

Raszał A. „Popracujmy”. Wskazówki metodyczne do podręcznika rachunkowego (wraz z zeszytem i pudełkiem). Część I. Nakładem autora. Warszawa — dla nauczycieli. (Nr. I Pr — 954/33).

Rondthaler Adolf. Osiedla szkolne w Polsce. Opis stanu osiedli. Praca dydaktyczna i wychowawcza na osiedlach. Nakładem Zespołu Szkół, posiadających własne osiedla. Warszawa, 1933 — dla nauczycieli szkół ogólnokształcących. (Nr. II Pr—3630/33).

Słowniczek Ortograficzny dla niższych klas szkoły powszechnej według zasad Polskiej Akademii Umiejętności. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Lwów, 1933 — jako książkę pomocniczą uzupełniającą podręcznik dla klasy V, VI i VII szkoły powszechnej. (Nr. II Pr — 3248/33).

Szczudłowska Stefania. Podręcznik do zbiorowej nauki gry na skrzypcach w gimnazjach. Zeszyt I. Nakładem F-my Związkowe Zakłady Graficzne, Spółdz. we Lwowie. Lwów, 1933 — dla uczniów gimnazjum. (Nr. I Pr — 3742/33).

Śliwiński F. i Hełczyński J. Słowniczek ortograficzny dla szkół powszechnych i niższego gimnazjum. Nakładem Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1931 — jako książkę pomocniczą, uzupełniającą podręcznik dla kl. V, VI i VII szkoły powszechnej. (Nr. II Pr — 628/32).

Wojtowicz Marian. Nauczanie kosmografii w szkole średniej. Szkice dydaktyczne (z ćwiczeniami). Nakładem Drukarni Narodowej, Lwów — dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 821/33).

Wuttkowa J., Zalewska Z., Wuttke G. Poznaj swoją wieś. Podręcznik do nauki przyrody i geografii dla klasy III szkoły powszechnej. Nakładem Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska”, Warszawa. Cena wraz z znaczkiem na Towarzystwo Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł 1 — dla uczniów III-ej klasy szkół powszechnych wiejskich na okres do końca roku szkolnego 1937/8. (Nr. I Pr — 1898/34).

Wuttkowa J., Zalewska Z., Wuttke G. Poznaj swoje miasto. Podręcznik do nauki przyrody i geografii dla III klasy szkoły powszechnej. Nakładem Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska“, Warszawa. Cena wraz z znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zł 1— dla uczniów III klasy szkół powszechnych miejskich na okres do końca roku szkolnego 1937/38 (Nr. I Pr. — 1898/34).

Żabiński Jan. Karaluch. Biblioteka Biologiczna Nr. 11. Nakładem Gebethnera i Wolfa w Warszawie — jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli szkół ogólnokształcących (Nr. I Pr. — 3877/33).

IV. Środki naukowe:

Aronson J. Album obrazkowe do nauki religii żydowskiej. Przystosowane do podręcznika: N. Szyper. Opowiadania i nauki z dziejów biblijnych dla młodzieży żydowskiej. Część I dla oddziału I i II; część II dla oddziału III; część III dla oddziału IV; część IV dla oddziału V (1-sze półrocze); część V dla oddziału V (2-gie półrocze). Nakładem autora. Lwów—Warszawa, 1935 — jako środek naukowy do nauki religii żydowskiej w szkołach powszechnych (Nr. I Pr. — 4145/34).

Globus składany. 4 tablice do wycinania z ćwiczeniami. Wydanie III. Opracował J. M. Jurczyński. Nakładem autora. Łódź, 1930 — jako środek pomocniczy dozwolony dla uczniów IV klasy szkoły powszechnej (Nr. I Pr. — 1437/32).

Grzymała - Grabowiecki J. dr. Tablica Synchronistyczna rozwoju Polski współczesnej 1918—1933. Skład Główny L. O. P. P. Warszawa, ul. Wierzbowa 9 jako środek naukowy dozwolony dla uczniów 8-klasy gimnazjum oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli szkół wszelkich typów (Nr. I Pr. — 2615/34).

Kossak Wojciech. Wielobarwna reprodukcja obrazu „Święto Kawalerji Polskiej“. Wydawnictwo Komitetu Budowy Muzeum Narodowego w Krakowie — jako szkolny środek naukowy, dozwolony do użytku w szkołach powszechnych i średnich ogólnokształcących (Nr. II Pr. — 13759/35).

Mapa Rzeczypospolitej Polskiej. 1 : 1.000.000. Nakładem Wojskowego Instytutu Geograficznego. Warszawa, 1934 — jako środek naukowy, dozwolony dla klasy VII szkół powszechnych oraz dla gimnazjum, w szczególności do prac grupowych i regionalnych dla uczniów gimnazjum (Nr. II Pr. — 13349'35).

Nanke Czesław. Mapa Europy w czasie wojen napoleońskich. Podziałka 1 : 1.000.000. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa — jako szkolny środek naukowy, dozwolony do klasy III gimnazjalnej (Nr. I Pr. — 3347/33).

Natanson-Leski Jan. Mapa Polski w dobie rozbiorów i w wieku XIX. Podziałka 1 : 1.000.000. Nakładem firmy: Dostawa Szkolna „Pestalozzi“. Warszawa, 1933 — jako szkolny środek naukowy, dozwolony dla III klasy gimnazjalnej (Nr. I Pr. — 3478/35).

Obrazy do nauki zajęć praktycznych. Układu Fr. Buczkowskiego i L. Rudawskiego. Podstawy zasadnicze do robót drzewnych, rysował N. Konwerski. Nakładem autorów. Poznań, 1934 — jako szkolny środek naukowy, dozwolony do użytku szkół ogólnokształcących (Nr. I Pr. — 1108/34).

„Phonoglotte“. Kurs nauki języka francuskiego metodą gramofonową. Tekst B. Kielskiego. Recytacje P. Rongier'a i J. Fabre'a. Nakładem Wydawnictwa „Muzyka“. Warszawa, Marszałkowska 91 — jako szkolny środek naukowy, dozwolony dla szkół średnich ogólnokształcących do ćwiczeń w wymowie przy nauczaniu języka francuskiego (Nr. I Pr. — 989/34).

„Planetarium“ Leonarda Webera — jako szkolny środek naukowy, dozwolony do szkół średnich ogólnokształcących przy nauczaniu kosmografii (Nr. II Pr. — 13765/35).

„Polski Hymn Państwowy“, słowa Józefa Wybickiego (z r. 1797). Nakładem Drukarni Państwowej w Poznaniu. Druk skład. Nr. 246a — jako środek naukowy dla szkoły, dozwolony w szkołach ogólnokształcących (Nr. I Pr. — 4333/34).

Reprodukcja obrazu Stanisława Batowskiego p. t.: „Kielce 12 sierpnia 1914 r.“. Klisze „Unja“ Lwów — jako szkolny środek naukowy, dozwolony do użytku szkół wszelkich typów (Nr. II Pr. — 13733/35).

Romer E. i Szumański T. Polska. Mapa fizyczna. Podziałka 1 : 1.000.000. Nakładem Książnicy-Atlas Lwów—Warszawa — jako środek naukowy dla szkoły, dozwolony do użytku szkolnego w klasie IV szkoły powszechnej.

Romer E. Polska mapa polityczna. Podziałka 1 : 1.000.000. Książnica-Atlas. Jako szkolny środek naukowy, dozwolony do IV klasy szkoły powszechnej przy nauczaniu geografii (Nr. I Pr. — 1731'35).

Semkowicz Władysław. Mapa składana Rzeczpospolita Polska w dobie królów obieralnych. Podziałka 1 : 3.000.000. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa — jako środek naukowy, dozwolony dla uczniów II i III klasy gimnazjalnej (Nr. I Pr. — 4402/33).

V. Książki do bibliotek:

Adamowicze B. i J. Przez Atlanty. Spisał z relacji lotników i opracował St. Strumph Wojtkiewicz. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr. — 3646/34).

Bandrowski J. Na polskiej fali. Powieść dla młodzieży. Wydanie 3. Wydawnictwo Domu książki polskiej. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr. — 79/34).

Barbaszowa M. Cornelia. Matka Gracchów. Wydawnictwo Filomaty. Lwów, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. II Pr. — 13247/35).

Biliński J. Dąbrowski w Poznaniu. Biblioteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Obrazki historyczne. Nr. 67. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książ-

zek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 123/34).

Burdecki F. Rakietą na Merkury. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży 6 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3587/34).

Burdecki F. Pogromca świata. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży. 17. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 4168/34).

Burdecki F. Światy planetarne. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: zdobywcy świata. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. Pr — 9856/34).

Byuno-Arciowa M. Wielka menażeria. Moje książeczki Nr. 7. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — dla dzieci od lat 7 do 9 (Nr. II — 4777/31).

Cherville. Wspomnienia psa. Przekład S. Rawskiej. Biblioteka książek błękitnych. Nr. 138. Nakładem Księgarni wydawniczej „Polska Zjednoczona”. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 4738/32).

Conrad J. Lord Jim. Opowieść. Przełożyła Aniela Zagórska. Wydawnictwo Domu Książki Polskiej. Warszawa, 1933 — dla młodzieży od lat 15 (Nr. I Pr — 1848/33).

Czasopismo Geograficzne. Kwartalnik Zrzeszenia Polskich Nauczycieli Geografii, Towarzystwa Geograficznego w Poznaniu. Skład Główny Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa — jako wydawnictwo zalecone do bibliotek nauczycielskich wszelkich typów (Nr. II Pr 13544/35).

Czasopismo: „Wiedza i Życie”. Miesięcznik. Warszawa — do bibliotek uczniów szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz zakładów kształcenia nauczycieli (Nr. I Pr — 203/34).

Dedio St. Igrzyska olimpijskie. Biblioteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Obrazki obyczajowe. Nr. 40. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 1534/33).

Demel Fr. i Lipiński W. Pułkownik Leopold Lis-Kula. Wydawnictwo Komitetu Budowy Pomnika Pułkownika Lisa-Kuli. Warszawa, 1932 — za poleconą do użytku szkolnego, jako książkę do bibliotek szkolnych dla młodzieży szkół wszelkich typów oraz do bibliotek nauczycielskich (Nr. I Pr—4282/32).

Deotyma (Jadwiga Łuszczewska). Panienska z okienka. Wydanie 4. Wydawnictwo Domu Książki Polskiej. Warszawa, 1935 — dla młodzieży od lat 15 (Nr. I Pr — 4327/34).

Dobrzyńska-Rybiecka L. Powodzenie życiowe. Gawędy harcerskie z dziedziny psychologii, socjologii i etyki. Poznań, 1934. Jan Jachowski. Księ-

garnia uniwersytecka — dla młodzieży od lat 15 (Nr. I Pr — 4111/34).

Doliński Jarosław Dr. Inż. Ćwiczenia szkolne z dziedziny gazu węglowego. Nakładem „Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich”. Kraków, 1934 — dla nauczycieli szkół ogólnokształcących (Nr. I Pr — 388/34).

Drewnowski K., Kling K., Kwiatkowski Eug., Lesniański W., Modzelewski J., Suchowiak L., Świętosławski W., Wasilewski L. Profesor dr. Ignacy Mościcki. Życie i działalność na polu nauki i techniki, Warszawa, 1934. Nakładem Komitetu uczczenia 30-lecia pracy naukowej profesora dr. Ignacego Mościckiego, Prezydenta Rzeczypospolitej. Z zasiłku Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego — do bibliotek nauczycielskich szkół wszystkich typów (Nr. II Pr — 13734/35).

Dyakowski B. Przygody rodziny jeźwów. Moje książeczki Nr. 9. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, dla dzieci od lat 7 do 9 (Nr. II — 4777/31).

Frantz W. Z bocianich wypraw i przygód. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — dla dzieci od 9 do 11 (Nr. I Pr — 3917/34).

Gasiowski W. Somosierra. Opowieść dziejowa. Wydanie 3. Wydawnictwo Domu Książki polskiej. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 263/34).

Górska H. Chłopcy z ulic miasta. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: W jednym szeregu. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9858/34).

Gumowski Marian. Zaczęło się od grosza. Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 49. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla uczniów wyższych klas szkół powszechnych oraz dla uczniów I i II klasy gimnazjum. (Nr. I Pr — 3174/33).

Huber Ignacy. Jak wykonać samemu pomoce naukowe ze szkła i innych materiałów. Część III. Nakładem „Naszej Księgarni”. Warszawa. 1932 — dla uczniów szkół powszechnych i średnich, oraz jako książkę pomocniczą, zaleconą dla nauczycieli tychże szkół (Nr. I Pr — 4516/35).

Izdebska Stanisława. Jak się lepi garnki? Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 88. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — jako książkę pomocniczą, dozwoloną do bibliotek uczniowskich dla uczniów szkoły powszechnej. (Nr. I Pr 1402/34).

Jagmin. Księżniczka i zły duszek. Bajka. Moje książeczki. Nr. 5. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, dla dzieci od lat 7 do 9 (Nr. II — 4777/31).

Jagmin. Midas król złota. Opowiadanie. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. Moje książeczki Nr. 6 — dla dzieci od lat 7 do 9 (Nr. II — 4777/31).

Janowski Ał. W stolicy. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Po ziemiach polskich. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. II Pr — 9852/34).

Jażdżewski Konrad. Co to jest prehistorja i w jaki sposób bada przeszłość. Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Warszawa, 1934 — dla uczniów IV klasy gimnazjalnej. (Łatwiejsze rozdziały tej książki mogą być wyzyskane także przez uczniów I klasy gimnazjalnej). (Nr. I Pr — 3073/34).

Kannówna M. Leśne czary. Zajmujące czytanki przyrodnicze. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 4315/34).

Kawałkowski Aleksander. Z dziejów odbudowy Państwa. Szkice. Nakładem Wojskowego Instytutu Naukowo-Wydawniczego. Warszawa, 1933 — dla uczniów najwyższych klas szkoły średniej (Nr. II Pr — 1846/33).

Konarski Kazimierz. Warszawa. Biblioteka Szkoły powszechnej Nr. 21. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Lwów 1933 — dla uczniów klas wyższych szkoły powszechnej (Nr. I Pr — 1427/33).

Konarski K. Tajemnicza zegara królewskiego. Biblioteka Iskier. T. 49. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa dla młodzieży powyżej lat 11 (Nr. I Pr — 4401/33).

Konopnicka M. Poezje dla dzieci. Wybór 200 utworów wierszowanych. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa, 1934 — dla dzieci od lat 9 do 11. Nr. I Pr — 4313/34).

Korczak J. Król Maciuś Pierwszy. Powieść. Wydanie 2. Towarzystwo Wydawnicze. Warszawa, 1925 — dla młodzieży od lat 15 (Nr. I Pr — 2457/32).

Korpała J. Maszerują strzelcy, maszerują..... Z cyklu: Wojsko polskie. Nr. 59. Nakładem Państwowego wydawnictwa książek szkolnych. Lwów, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 118/34).

Kraszewski J. I. Rzym za Nerona. Obrazy historyczne opracowane dla młodzieży. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 3302/33).

Krzemieniecka L. Cudowne okulary. Nakład Towarzystwa Wydawniczego „Bluszc”. Warszawa — dla dzieci od lat 7 do 9 (Nr. I Pr — 4477/32).

Krzewiński J. Bieg maratoński. Biblioteka książek błękitnych. Nr. 155. Skład główny w Księ-

garni Nowości. Warszawa — dla dzieci od lat 9 do 11 (Nr. I Pr — 240/34).

Kwiatkowski Eugenjusz. Dysproporcje. Rzecz o Polsce przeszłej i obecnej. Wydanie II. Wydawnictwo „Biblioteka T. S. L. w Krakowie” — dla uczniów najwyższych klas szkoły średniej ogólnokształcącej, oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli szkół wszelkich typów (Nr. I Pr — 873/33).

Lepecki Mieczysław B. W blaskach wojny. Wydanie II. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa dla uczniów III klasy gimnazjalnej (Nr. II Pr — 13696/35).

Lepecki Mieczysław kpt. Od Sybiru do Belwederu — dla uczniów wyższych klas szkoły powszechnej (Nr. II Pr — 13621/35).

Lepecki M. B. Podróż do Egiptu. Wrażenia z podróży, odbytej w roku 1932 z Marszałkiem Piłsudskim. Warszawa — dla młodzieży od lat 15 (Nr. I Pr — 188/33).

Lewicka M. A. J. Fabrykant zabawek. Biblioteka książek błękitnych. Nr. 172. Warszawa — dla dzieci od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 3644/34).

Lipkowska Z. Gdynia. Biblioteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Miasta polskie. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1933 dla dzieci od lat 9 do 11 (Nr. I Pr — 4108/34).

Łoś St. Obrońcy fazendera. Przygody i Podróże. Tygodnik dla młodzieży. 16. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 4108/34).

Machniewicz St. Estetyka życia codziennego. Nakładem Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — dla młodzieży od lat 15 (Nr. I Pr — 3911/34).

Machniewicz St. W grobowcu Tut-Ankh-Amóna. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. 7. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9840/35).

Makowski Wacław prof. Rzeczpospolita. Co każdy obywatel o państwie wiedzieć powinien. Instytut Wydawniczy Biblioteka Polska. Warszawa 1935, dla uczniów VII klasy szkoły powszechnej oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli szkół powszechnych. (Nr. II Pr — 13712/35).

Makuszyński K. Uśmiech Lwowa. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Po ziemiach polskich. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9857/34).

Malecki K. Biała śmierć. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży. Nr. 4. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 3592/34).

Mączka J. Starym szlakiem. Wydanie 2. Główna Księgarnia Wojskowa — dla młodzieży od lat 15. (Nr. I Pr — 296/34).

Misiewicz Jan. Służba policji państwowej. Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 31. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla uczniów szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 1536/33).

Morcinek G. Łysek z pokładu Idy. Biblioteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Obrazki obyczajowe. Nr. 45. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych — Lwów, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3179/33).

Morcinek G. W zadymionem słońcu. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3309/33).

Morcinek Gustaw. Śląsk. Nakładem Wydawnictwa Polskiego (R. Wegener) Poznań — dla uczniów gimnazjum, oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli szkół wszelkich typów. (Nr. I Pr — 1461/33).

Morcinek G. Dzieje węgla. Wydanie 2. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Ujarczmiamy żywioły. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9845/34).

Morcinek G. Duńskie serce. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: W jednym szeregu. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9841/34).

Mortkowiczówna H. Skarby ziemi. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Po ziemiach polskich. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9842/34).

Moszyńska J. Wiewióreczki. Biblioteka książek różowych. Nr. 151. Warszawa, 1928 — dla dzieci od lat 9 do 11. (Nr. II Pr — 11855/35).

Naglerowa H. Ludzie prawdziwi. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Bohaterzy. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9844/35).

Nowakowski Z. Puchar Krakowa. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Po ziemiach polskich. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3303/33).

Olechowski G. Cnota żołnierska. Biblioteka książek błękitnych. Nr. 174 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3647/34).

Osińska J. Na Jamboree. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: W jednym szeregu. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9850/34).

Ossendowski F. A. Afryka, kraj i ludzie. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Człowiek w pięciu częściach świata. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa, 1934 — do bibliotek szkolnych. (Nr. II Pr — 9846/34).

Ossendowski F. A. Zagończyk. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa, 1931 — dla młodzieży od lat 12. (Nr. I Pr — 946/32).

Papée Fryderyk. Święty Kazimierz Król wicz Polski. Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 48. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla uczniów starszych klas szkoły powszechnej, oraz do bibliotek uczniowskich uczniów młodszych klas gimnazjum. (Nr. II Pr — 9847/34).

Parandowski Jan. Przygody Odysseusza według Odysei Homera. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów — do bibliotek uczniowskich w gimnazjach, zwłaszcza zaś dla uczniów I klasy gimnazjalnej. (Nr. I Pr — 3254/33).

Parandowski Jan. Wojna Trojańska, według Iljady Homera. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych, Lwów — do bibliotek uczniowskich w gimnazjach, zwłaszcza zaś dla uczniów I klasy gimnazjalnej. (Nr. I Pr — 3255/33).

Pawłowski Bronisław. Somosierra. Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 83 — dla uczniów VI klasy szkoły powszechnej. (Nr. I Pr — 1399/34).

Pawłowski Bronisław. Stoczek. Biblioteka Szkoły Powszechnej. (Nr. 84. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — dla uczniów szkół powszechnych, oraz dla uczniów gimnazjum. (Nr. II Pr — 1396/34).

Piłsudski J. Pisma wybrane. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył K. Kosiński. Wydanie drugie, rozszerzone. Wydawnictwo Towarzystwa Kultury i Oświaty. Warszawa, 1934 — za poleconą do bibliotek szkolnych dla młodzieży od lat 15. (Nr. I Pr — 4108/34).

Pohoska H. i Wysznačka M. Śladami ojców. Część I i II. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1934 — dla uczniów V klasy szkoły powszechnej. Nr. I Pr — 4314/34).

Pohoska A. Syn Kujaw. (Jan Kasprzowicz). Biblioteka książek błękitnych. Tom 158. Skład główny w Księgarni Nowości. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 14. (Nr. I Pr — 463/34).

Poker J. Płyną polskie okręty... Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Budujemy państwo. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9848/34).

Poker J. Niezwykłe przygody Piotrusia Konkola. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży. 14 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3788/34).

Poker Jim. Przygoda „D. 14“. Przygody i podróżę. Tygodnik dla młodzieży 10. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3591/34).

Pomarański St. Józef Piłsudski. Życie i czyny. Wydanie 12. Warszawa. Księgarnia G. Szylinga, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3334/34).

Przegląd Geograficzny. Organ Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Warszawa, ul. Nowy Świat 72 — jako wydawnictwo do bibliotek nauczycielskich wszelkich typów. (Nr. I Pr — Pr — 1444/34).

Przyborowski W. Namioty Wezyra. Powieść historyczna z czasów Jana III. Wydanie nowe. Wydawnictwo Domu Książki Polskiej. Warszawa, 1935 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 4115/34).

Rómmel J. gen. Wspomnienie z bojów kawalerji. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Walki o niepodległość. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 15. (Nr. II Pr — 9853/34).

Saliński St. M. Pod banderą syreny. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Człowiek w pięciu częściach świata. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9858/34).

Seifert T. Polskie i zagraniczne instytucje popierania eksportu. Lwów, 1932. Nakładem własnym. Skład główny w księgarniach Książnicy-Atlas. Lwów-Warszawa — do bibliotek nauczycielskich średnich szkół handlowych. (Nr. I Pr — 4845/32).

Silnicki Tadeusz. Klasztory. Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 15. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Lwów, 1933 — dla uczniów trzech najwyższych klas szkół powszechnych. (Nr. I Pr — 1043/33).

Sinko Tadeusz. Hellada i Roma w Polsce. Przegląd utworów na tematy klasyczne w literaturze polskiej ostatniego stulecia. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Lwów, 1933 — jako książkę zaleconą do bibliotek nauczycielskich w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 3270/33).

Sinko Tadeusz. Literatura grecka. Tom I. Część 1: Literatura archaiczna (W. IX—VI) oraz T. I Część 2. Literatura klasyczna (W. V—IV przed Chr.). Nakładem Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie, 1932 — dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących (Nr. I Pr — 4886/32).

Sinko T. Sen o chlebie i ziemniaku. Biblioteka szkoły powszechnej. Z cyklu: Przedmioty mówią. Nr. 97. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 1494/34).

Sokołowski Jan Bogum. Dr. O ptaszkach, gniazdach i pisklętach. Biblioteka szkoły powszechnej Nr. 27. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1933 — dla uczniów klas V-VII szkół powszechnych. (Nr. I Pr — 1426/33).

Staszewski J. Zwycięstwo pod Wiedniem. Z cyklu: Słynne bitwy polskie. Nr. 60. Biblioteka szkoły powszechnej. Nakładem Państwowego Wydawnictwa książek szkolnych. Lwów, 1933 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 125/34).

Szelburg - Zarembina Ewa. Tajemnica Czeremoszu. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Po ziemiach polskich. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9855/34).

Szelburg - Zarembina E. Dom wielki jak świat. Polska i świat współczesny. Biblioteka młodzieży. Z cyklu: Bohaterzy. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3307/33).

Święta narodowe Polski odrodzonej i uświadomienie obywatelskie. Ułożył Ch. Eljezer Fränkel — do bibliotek szkolnych dla nauczycieli szkół z hebrajskim i z żydowskim językiem nauczania. (Nr. I Pr — 2618/34).

Taszycki Witold. Apostołowie Słowian św. Cyryl i Metody. Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 55. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1933 — dla uczniów I-szej i II-giej klasy gimnazjalnej (Nr. I Pr — 135/34).

Taszycki Witold. Gwary ludu polskiego. Biblioteka Szkoły Powszechnej. Z cyklu „Co wiesz o Polsce“ Nr. 94. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Lwów, 1934 — do bibliotek uczniowskich w szkołach powszechnych i gimnazjach. (Nr. I Pr — 1491/34).

Taszycki Witold. Nasza mowa ojczysta. Biblioteka Szkoły Powszechnej. Z cyklu „Co wiesz o Polsce“ Nr. 38. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie. Lwów, 1933 — do bibliotek uczniowskich w szkołach powszechnych i gimnazjach (Nr. I Pr — 1539/34).

Toeplitz - Mrozowska J. Moja wyprawa na Pamiry w roku 1929. Tłum. K. Jeżowa. Biblioteczka geograficzno-podróżnicza. Wydawnictwo Książnicy - Atlas. Lwów-Warszawa — dla młodzieży od lat 15. (Nr. I Pr — 2142/34).

Tomaszewiczowa W. Bajki chińskie. Biblioteka książek różowych. Nr. 152. Warszawa, 1933, dla dzieci od lat 9 do 11. (Nr. II Pr — 11875/34).

Uruski Antoni. Hymn młodzieży P. C. K. na chór męski i dwugłosowy. Słowa Aliny Kryśowskiej. Nakład własny — dla uczniów szkół wszelkich typów. (Nr. I Pr — 2121/33).

Wasilewska W. Historia o człowieku pierwotnym. Biblioteka książek różowych Nr. 168. Warszawa — dla dzieci od lat 9 do 11. (Nr. I Pr — 1577/34).

Wasilewska W. Kryształowa Kula Krzysztofa Kolumba. Przymierze z książką. Biblioteka młodzieży. Tom I. Wydawnictwo B-ci Drapeżyńskich. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 4116/34).

Visentini O. Zwycięstwo nart. Przekład Wł. Wielińskiej. Warszawa. Wydawnictwo B-ci Drapeżyńskich — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. II Pr — 9518/34).

Zakaszewski Czesław. Własną pracą. Biblioteka Szkoły Powszechnej Nr. 16 — dla uczniów III szczebla szkół powszechnych, zwłaszcza wiejskich, oraz dla uczniów I klasy gimnazjum (Nr. I Pr — 1041/33).

Zakrzewska H. Białe róże. Powieść dla młodzieży z czasów inwazji bolszewickiej. Wydanie IV. Warszawa, 1934. Wydawnictwo Domu książki polskiej — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3950/33).

Zdziarska - Zaleska M. W okopach. Wydawnictwo Koła Wydawniczego Oficerów Korpusu Sanitarnego. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 15. (Nr. II — 3954/35).

Zieliński Tadeusz. Religia Rzeczypospolitej Rzymskiej. Część I. Nakładem Wydawnictwa J. Mortkowicza, Towarzystwo Wydawnicze w Warszawie. Warszawa—Kraków, 1933 — do bibliotek nauczycielskich w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr. I Pr — 3839/33).

Zierhoffer August. Problem przeludnienia w świetle geografii. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie. Lwów, 1932 — dla uczniów VIII klasy gimnazjalnej (Nr. I Pr — 4616/32).

Zawrocki Oskar. Hazena, gra sportowa dla drużyn żeńskich i męskich. Biblioteczka Harcerska Nr. 4. Nakładem Księgarni Św. Wojciecha. Poznań, 1929 — do bibliotek uczniowskich szkół wszelkich typów (Nr. II Pr — 1473/30).

Zeleński T. (Boy). Balzak. Wielcy ludzie. Biblioteka życiorysów. Tom III. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1934 dla młodzieży od lat 15. (Nr. I Pr — 1359/34).

Życki - Małachowski L. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży. 13 — dla młodzieży od lat 11 do 15 (Nr. I Pr — 3789/34).

Życki - Małachowski L. Tajemnica Kiang Czenga. Przygody i podróże. Tygodnik dla młodzieży. Nr. 5. Warszawa — dla młodzieży od lat 11 do 15. (Nr. I Pr — 3585/34).

WYDAWNICTWA

Dr. A. Paszkudzki: KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z DNIA 23. IV. 1935. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Stron 188. Zł. 3.30. Książka ta zawiera, obok nowej konstytucji, także komentarz szczegółowy do każdego artykułu Konstytucji, rozwinięty i uzupełniony streszczeniem i objaśnieniem ważniejszych ustaw, a mianowicie: ustawy o stowarzyszeniach, o ubezpieczeniach społecznych, o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej, ordynacji wyborczych do Sejmu i Senatu, ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, o reformie rolnej i o organizacji szkolnictwa, a zatem tych, których omówienie jest niezbędne w związku z odpowiednimi artykułami Konstytucji. Przy każdym prawie artykule Konstytucji powołuje się autor w odsyłaczach na odpowiednie numery i pozycje Dziennika Ustaw. Treść komentarza opracowana jest w formie przystępnej, tak, że może z niego korzystać również młodzież szkolna.

Major pilot St. Karpiński: POLSKIE SKRZYDŁA W MOICH LOTACH DŁUGODYSTANSOWYCH.

Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 264. Zł. 4,50.

Na półkach księgarskich ukazała się książka znanego lotnika długodystansowego i literata majora-pilota Stanisława Karpińskiego pod tytułem „Polskie Skrzydła w moich lotach długodystansowych“.

Zawiera ona ujęty z punktu widzenia lotnika opis wrażeń i przeżyć autora z trzech odbytych kolejno wielkich lotów długodystansowych. Poprzedzona przedmową autora i wstępem, które umiejętnie wprowadzają czytelnika w dalszą właściwą treść książki, składa się ona następnie z 4-ech oddzielnych części, mianowicie: I. Lot dookoła Polski, II. Lot dookoła Europy, III. Lot do Azji i Afryki i IV. Przygotowania lotu do Australii.

Książkę swą poświęcił autor młodzieży polskiej. Jest ona jednak napisana tak ciekawie, że nadaje się nie tylko dla młodzieży, lecz również dla każdego, kogo interesuje lotnictwo polskie, oraz kto chce w ślad za autorem przelcieć na skrzydłach fantazji przez świat nieznaną i daleki.

J. Rychliński: PRZYGODY KRZYSZTOFA ARCISZEWSKIEGO. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 184. Zł. 2,80.

Krzysztof Arciszewski, starszy nad armatą koronną czyli generał artylerji za Władysława IV i Jana Kazimierza, w pochodach konkwistadorskich wypełnił sławą swego oręża burzliwe dziesięciolecie, zdobył dla Holandji całą prawie Brazylię, Parahiba i Pernambuco, stany, w których tak licznie gromadzi się dziś wychództwo polskie, i w nieustannych szczęśliwych bitwach uzyskał szarżę generała artylerji i admirała holenderskiego. Powołany przez Władysława IV na służbę polską, w przeddzień wojen kozackich i „potopu“ pozbawioną broni palnej i dział Rzeczpospolitą uzbroił, był duszą bohaterskiej obrony Lwowa przed Chmielnickim i właściwym dowódcą w bitwie pod Żborowem.

W szeregu wstrząsających obrazów autor „Przygód Krzysztofa Arciszewskiego“ kreśli jego życie, po-

dażając za czerwoną nicią tęsknoty bohatera do „Czerwonej żmii“, książeczki hiszpańskiej, tęsknoty, złożonej w końcu w ofierze potężniejszej miłości dla Ojczyzny. Poza tą dyskretnie wplecioną fabułą, książka jest tak źródłowa i ścisła, jak dokument historyczny.

Janusz Meissner i Tadeusz Milewski: W KRAINIE LEKU I PRAGNIENIA. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. 1935. Str. 158. Zł. 3.20.

Jest to druga część wydanej w roku ubiegłym książki J. Meissnera i T. Milewskiego p. t. „Przez ergi i hammady Sahary“ i stanowi pośrednio dalszy ciąg opisu podróży autorów w głąb Sahary, przez Rio del Oro, Hoggar i kopalnie soli w Taudeni, oraz ich powrót z uwzględnieniem mało dotychczas znanych oaz Kuffra, Cyrenaiki i wreszcie — Marokko.

Baley Stefan: ZARYS PSYCHOLOGII W ZWIĄZKU Z ROZWOJEM PSYCHIKI DZIECKA. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa. 1935. Str. 424. Zł. 6.40.

Zarys podaje najogólniejsze pojęcia i prawa psychologiczne, wprowadzając w ten sposób czytelnika na teren psychologii ogólnej, równocześnie jednak omawia rozwój psychiki człowieka od niemowlęstwa aż do wieku dojrzałego. Ogólne prawa psychologiczne znajdują w ten sposób od razu konkretne zastosowanie i bliższe wyjaśnienie. Książka liczy się z potrzebą tych, dla których głównym przedmiotem zainteresowania jest psychika dziecka, a psychologia ogólna jest jedynie wstępem do tej, bardziej szczegółowej dziedziny.

Zarys kładzie nacisk na praktyczną stronę zagadnień psychologicznych. Nie jest on wprawdzie podręcznikiem psychologii pedagogicznej, niemniej jednak uwzględnia w sposób szczegółowy zagadnienie, związane z wychowaniem i samokształceniem.

Wyszedł z druku Nr. 4 (24) kwartalnika „ZRĄB“. Zawiera on bardzo ciekawy artykuł Michała Kreczmara: „Perykles i Piłsudski“. Zestawiając wyjątki ze źródeł (Thucydides—Piłsudski „Pisma, mowy, rozkazy,“) autor subtelnie i z umiarem wyciąga swoje wnioski. — Prof. Wałek-Czernecki w artykule: „Dobre i złe strony dyktatury i cezaryzmu“ snuje dalszy ciąg swoich rozważań z ostatniego zjazdu historyków. — Hanna Pohoska nawołuje do wypełniania „treścią wewnętrzną“ haseł wychowania obywatelskiego. — Tadeusz Mayzner rozpoczyna dyskusję na aktualny a trudny temat wychowania przez muzykę. — Dalszy ciąg rozpoczętych w poprzednich zeszytach rozważań o nowej konstytucji prowadzi A. Schorr. — Dział recenzyjny wypełniają sprawozdania z książek i czasopism, oraz nowy, w Nr. 23 inaugurowany dział: „Z praktyki wychowania obywatelskiego“. Sprawozdanie z II-go Zjazdu socjologów i kronika organizacyjna zamykają bogaty w treść zeszyt. — Indeks za rok 1935.

Włodzimierz Żelechowski: OPOWIADAŁ PAN LOMPA... (Katowice, 1936. Skład główny: Księgarnia Katolicka, str. 40).

Znany na Śląsku autor opowiadania p. t. „Majster Ligoń“ daje nam obecnie wyraziście naszkicowaną sylwetkę innego wybitnego Ślązaka, wielce zasłużonego w czasach niewoli działacza narodowego Józefa Lompy. Przypomnienie tak bardzo godnej pamięci postaci tego nieustraszonego pracownika na polu kulturalnym i narodowym, którego imię związało się nierozłącznie z historią narodowego odrodzenia Śląska, spotka się niewątpliwie z przychylnym przyjęciem w społeczeństwie.

Włodzimierz Jarosz: HISTORIA NA VII KLASIE SZKÓŁ Powszechnych. Dostosowany do najnowszego programu nauczania i zatwierdzony do użytku szkolnego przez Ministerstwo W. R. i O. P. Str. 148. Rycin 49 + 1 mapa. — Cena zł. 1.10. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Lwów.

W układaniu podręcznika autor trzymał się ściśle obowiązującego programu. Książka omawia więc znaczenie organizacji państwowej, ustroj państwa polskiego, obowiązki i prawa obywateli, świadczenia państwa.

Z. Szymanowska: OPOWIEŚĆ O NASZYM DOMU. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 144. Zł. 3.80.

„Opowieść o naszym domu“ opisuje życie rodziny kompozytora Karola Szymanowskiego, w dalekim zakątku Ukrainy, w rodowym ich majątku, Tymoszwówce.

Pogodna ta opowieść jest pasmem wspomnień autorki, siostry kompozytora, od jej wczesnego dzieciństwa do wyjazdu Szymanowskich, w okresie bolszewizmu z Tymoszwówki.

Kpt. Lepecki Mieczysław: W BLASKACH WOJNY Książnica-Atlas. Cena 4,— zł.

W książce tej znany z kilkunastu książek z zakresu podróżnictwa kpt. Lepecki opublikował swoje wspomnienia z czasów wojny polsko-bolszewickiej. Przedmowę do pamiętnika napisał Generał Edward Śmigły Rydz.

Maria Buyno-Arctowa. WIEŚ SZCZĘŚLIWA. Wydanie II, 192 stron, 42 rysunki Wandy Romeykówny. Barwna okładka L. Jagodzińskiego. M. Arct, 1935. Brosz. zł. 4,—. Opr. w ręcznie malowany papier zł. 4.80.

Opowieść o zapadłej wiosce i „niczyjem“ dziecku — Kasi Bajczarce — przyniesionem w mroźną śnieżycę przez wielkiego psa do chaty. Opowieść pełna prawdziwego życia, szczerego humoru oraz scen mocnych i wzruszających.

Maria Buyno-Arctowa. ZIELONY SZALENIEC. 168 stron, 33 rysunki Wandy Romeykówny. Barwna okładka L. Jagodzińskiego. M. Arct, Warszawa, 1935. Brosz. zł. 4,—, opr. w ręcznie malow. papier zł. 4.80.

Ciekawa powieść dla młodzieży o tajemniczym kierowcy, jeżdżącym z niesłychaną szybkością na nie-

znanej konstrukcji samochodzie i wywołującym po-
płoch wśród ludności. Pełne przygód śledzenie szaleń-
ca przez dwóch młodych chłopców, którzy wykrywa-
ją jego tajemnicę.

DZIECI PRACUJA. Książeczka do malowania z 10
obrazkami Norblina, ręcznie kolorowanymi przez H.
Rudowską. M. Arct, Warszawa, 1935. Cena zł. 1,20.

Janina Porazińska. WESOŁA GROMADA. Wyd.
II. 160 stron, 27 rysunków. Rysunki i okładkę wykonał
Michał Bylina. M. Arct, Warszawa, 1935. Brosz.
zł. 3,—, opr. zł. 4,—.

Jest to zajmujące pełne humoru a jednocześnie
przepojone duchem obywatelskim opowiadanie z ży-
cia dzieci w szkole powszechnej na wsi. Znajduje się
na liście książek przeznaczonych do lektury obowią-
zkowej w szkołach powszechnych.

**Inż. E. Porębski. SAMOCHÓD WYCHODZI Z FA-
BRYKI.** 64 stronic, 25 rycin na 16 tablicach. M. Arct,
Warszawa 1935. Cena w kartonie zł. 1,80.

Treścią książki jest powstawanie samochodu. Au-
tor chcąc ułatwić młodym czytelnikom opanowanie
trudnego technicznego tematu, podał go w postaci naj-
przystępniejszej — opowiadania.

Zane Grey. Kanjon Wielkich Dębów. Przeło-
żyła J. Sujkowska. 285 stron, barwna obwoluta L.
Jagodzińskiego. Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa,
1935. Cena w broszurze zł. 4,50, w opr. płóc. zł. 6,50.

Ostatnio przełożona na język polski powieść Za-
ne Grey'a p. t. „Kanjon Wielkich Dębów” jest to po-
wieść współczesna o zacięciu psychologicznym; akcja
żywa i zajmująca toczy się bezpośrednio po wielkiej
wojnie.

Nadaje się dla wszystkich, dla każdego środo-
wiska, dla każdego wieku.

Zane Grey. Kwiat Colorado. Przełożyła J.
Sujkowska. 283 stron, barwna obwoluta L. Jagodziń-
skiego. Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa, 1935. Cena
w broszurze zł. 4,50, w opr. płóc. zł. 6,50.

Jest to opowiadanie z dziejów Dalekiego Zachodu
o barwnej nieledwie sensacyjnej fabule.

Lektura dla młodych i starych.

**Nakład. Książnicy-Atlas ukazał się POWSZECHNY
ATLAS GEOGRAFICZNY E. ROMERA,** który na 50
planszach obejmuje 57 tablic, z czego 42 mapy główne
i 303 kartonów i mapek pobocznych. Dołączony do atlasu
skorowidz miejscowości zawierający około 15.000 nazw
geograficznych ułatwia szybkie odnalezienie każdej
nazwy zamieszczonej w atlasie. Atlas powyższy sta-

nowi podstawową pomoc w szkole oraz w rozpatry-
waniu wszelkich problemów i tematów aktualnych,
a zwłaszcza odda duże usługi przy czytaniu książek
podręcznych, dzienników i t. p. Nadaje się do użytku
podręcznego tak w szkole jak i w każdym domu i po-
winien być niezbędnym rekwizytem każdej domowej
biblioteczki.

Ukazał się Nr. IX. tomu III. zarysu encyklope-
dycznego „Świat i Życie (nakł. Książnicy-Atlas), który
zawiera następujące artykuły: Odporność — L. Hirs-
felda, Odruchy warunkowe — J. Dembowskiego, Od-
żywianie — J. Sosnowskiego, Odżywianie roślin —
M. Korczewskiego, Ogrodnictwo — W. Skrzywanowej,
Ogrzewanie — B. Biegeleisena, Oko — B. Zawadzkie-
go, Okręt — O. Żukowskiego, Opieka Społeczna —
Z. Balsingerowej, Organizacja — B. Biegeleisena, Or-
mianie — Br. Keuprulan, Oszczędność — T. Sławiń-
skiego.

J. Górzycka: KRYSIA I KARABIN. Książnica-
Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 161. Zł. 3,40. Powieść
dla młodzieży o dziewczynce uczestniczącej w pracach
konspiracyjnych Związku Walki Czynnej i Strzelca
oraz w walkach legionowych w charakterze sanitar-
juszki i kurjerki.

Książki i czasopisma nadesłane do Redakcji.

Kultura i wychowanie — kwartalnik T. N. S. W. pod
redakcją Bogdana Suchodolskiego. Zesz. I z 1935 r.
Red. i Admin.: Warszawa, ul. Bracka 18. Prenume-
rata roczna 10 zł., nr. pojed. 2,50 zł.

Treść: Niesiołowski: Problematyka konsumenta
kulturalnego i polityki kulturalnej. Bolesław Ku-
delka: Regionalizm jako podstawa odnowy kultu-
ralnej. Leopold Caro: Przyczynowość czy celo-
wość w ekonomice społecznej. Kurt Grube: Kul-
tura i kształcenie w pedagogice Humboldta. Wa-
claw Přihoda: Polityka szkolna w Republice Cze-
chosłowackiej. Kazimierz Wyka: Krytyka pracy
u młodych Francuzów.

Chowanna — miesięcznik Instytutu Pedagogicznego
w Katowicach. Zeszyt 9, listopad 1935 r. Redakcja
i administracja: Katowice, ul. Krasińskiego 3. Pre-
numerata roczna 5 zł., nr. pojed. 1 zł.

Treść: J. Metallmann: Osobowość a cywili-
zacja. L. Jaxa-Bykowski: Zagadnienie doboru raso-
wego w wychowaniu. H. Radlińska: Rola badań
społeczno-pedagogicznych w planowaniu organiza-
cji życia społecznego. H. Rowid: Młodzież współ-
czesna w świetle własnej opinii. Uwagi o kulturze

etycznej i towarzyskiej młodzieży szkół średnich (ciąg dalszy). Recenzje i sprawozdania, współczesny ruch pedagogiczny. Kronika Instytutu Pedagogicznego.

Rodzina i dziecko — miesięcznik poświęcony zagadnieniom wychowania dziecka w domu, w szkole i w środowisku. Wyd. zespołu rodziców grupy Zrębu. Nr. 1 listopad 1935 r. Red. i Admin.: Warszawa Aleje Ujazdowskie 20 m. 7. Prenumerata roczna 7,50 zł., kwartalna 2,70 zł., nr. pojed. 1 zł.

Treść: St. Szuman: Funkcja pośrednicząca i ochronna rodziny w stosunku: dziecko—świat. J. Rendznerowa: V. Międzynarodowy Kongres Wychowania Rodzinnego. St. Szuchowa: Kwestja zaufania. St. Baczyńska: „Nasze dzieci” i dzieci podwórka. Artykuły dyskusyjne. Sprawozdania.

Przegląd Pedagogiczny — Organ T. N. S. W. Nr. 17 i 18 listopada 1935 r. Red. Warszawa, ul. Bracka 18. Treść: Wychowanie a obrona Państwa. O psychologu szkolnym. Kształcenie nauczycielstwa zagranicą. Głosy czytelników.

Moje Pisemko — tygodnik ilustrowany dla dzieci pod redakcją Marji Buyno-Arctowej. Redakcja: Warszawa, ul. Br. Pierackiego 14. Administracja Nowy Świat 35. Prenumerata: rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., miesięcznie zł. 1,20, dla szkół i przedszkoli specjalny rabat 10% przy prenumeracie do 5 egz. 20% ponad 5 egz. — 30% ponad 15 egz.

Młody Polak — dwutygodnik ilustrowany dla młodzieży. Red. Rybnik. Prenumerata: rocznie 4 zł., półrocznie 2 zł. Przy prenumeracie kilku egzempl. rabat.

Każdy członek Ligi Morskiej i Kolonjalnej, płacąc składkę jeden złoty miesięcznie, otrzymuje bezpłatnie **bogato ilustrowany miesięcznik „M O R Z E”,** spełniając równocześnie swój obowiązek obywatelski.

Śląskie Wiadomości Statystyczne

miesięcznik wydawany przez

Śląskie Biuro Statystyczne

przy Śląskiej Radzie Wojewódzkiej

podaje co miesiąc w źródłowo opracowanych tablicach najnowsze dane statystyczne z zakresu życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego Wojew. Śląskiego.

Prenumerata kwartalna 1,80 zł.

Skład Główny, ekspedycja i sprzedaż w Urzędzie Wojewódzkim Śląskim, pokój 538.

Telefon wewn. 178 — Konto P. K. O. 304121.